

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55. No. 25.

1940. február 2., péntek.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

150.000 lejre

emelte Arad városa a helyi felekezeti iskolák városi segélyét. Az elmúlt nap helyi vonatkozású eseményei közül ez a tény ragadja meg figyelmünket legelőbb, merthízen ez az esemény áll legközelebb szívünkhöz: mihozzánk, akik a kisebbségi sorsközösségben élve hosszú évek óta sürgettük a város intézkedését, amit egyébként törvény ír kötelezőleg elő.

Aradváros vezetőségének intézkedését, — mint ismeretes, — a temestartományi királyi helytartóság megértő és többszöri intervenciója váltotta ki. Nem titok e város vezetői magyar társadalmi körei előtt az a tény, hogy Marta Alexandru dr. a királyi helytartó megértéssel fogadta már közel egy esztendővel ezelőtt az aradi magyar iskolafenntartó egyházi vezetők kivánságát, amelyeknek során nem utolsó sorban szerepelt az aradi felekezeti elemi iskolák és kisdudóvók hiányzó városi segélyezésének ügye. A szándékot és a törvény előírásainak tiszteletben tartását eddig is mintegy harmincezer leinvi városi segélyösszeg szimbolizálta a város százmillió költségtérítésében az aradvárosi magyar elemiiskolák városi támogatása címén és mondanunk sem kell, hogy ez az összeg valóban csupán szimbólikus értéket reprezentált azokkal a közteherviselési tételekkel szemben, amiket a város magyar népi származású lakossága efféle fizetésként teljesített a város pénzügyi szolgálataival szemben. A fennállott aránytalanságok méretei között tehát történt némi enyhítés a megszavazott összeg új megállapításánál és ez az eredmény megoldást nyert a királyi helytartó tárgyilagos jóindulatának megnyilatkozásában.

Amidőn ezt a megnyilatkozást a tartományi legfőbb közigazgatási vezető-személyiség részéről jólesően kell megállapítanunk, emlékezzünk még azokra a szavakra is, amelyekkel Marta Alexandru királyi helytartó annakidején hivatalát átvette. „Mindenkinek atyja kívánok lenni” — idézzük a kormányzó ur szavait, amelyeket hivatalbalépésének alkalmából éppen az Aradi Közlöny szerkesztőjének mondott — és nem lesz egyetlen egy olyan jogos igény sem, amelyet meg ne próbálnék kielégíteni. Ha arra módomban nyílik és ha a kérelem méltányos. Ime, a szavak, amiket ma joggal idézhetünk, időszzerűségük legalább is a magyar felekezeti oktatás aradvárosi elemi iskoláinak esetében bekövetkezett. Örömmel tesszük ezt, minthogy örömmel ragadunk meg minden alkalmat, amely kifejezője lehet az ittéli magyarság érzelmi megnyilatkozásainak a hatósági intézkedésekkel kapcsolatban. Gyakran bizony nem rajtunk múlik, ha ezekről a kérdésekről heteken, vagy éppen hónapokon át nem nyílik alkalom, hogy szólhassunk. A most mutatkozott alkalom kapcsán azonban sokkal fontosabbnak látjuk, ha rámutathatunk az útra, amelyre minden jogos igényünk esetében tetővázás nélkül kell lépünk, ha el akarjuk érni a meghallgatás utszakaszát, mint-hogy azt elemézzük, hogy az aradvárosi magyar felekezeti oktatás anyagi kérdéseit mennyire oldja meg, vagy sem a megnövejt összeg. Rá kívánunk mutatni az ennél sokkal lényegesebb tényre: hogy jogos kivánságaink esetében nem kell elcsüggednünk az első kedvezőtlen jelenségeken, hiszen a ki-tartás és a megoldások lankadaatlan keresése megtalálja a kellő utat és a hivatott fórumot, hogy elérje a maga igazának elismerését. A tiszta gondolat tiszta beszédét érdemel és nincsenek titkolni valóink, minthogy igényeink sem rejtgetni valók. A városi iskolasegélyek ügyének mai állása gyakorlati tanulságot eredményezett számunkra, amely minden összecszerzésnél értékesebb lehet: nem szabad megállanunk semmilyen jogos ügyünkkel nyolcad, negyed, vagy féluton, hanem a legvégső, a legmagasabb autoritásokig is el kell men-

Francia csapatrészek hatoltak át a német határvédelmi vonalon

Kimélyült a német-orsz gazdasági együttműködés — A szovjet részvétele a königsbergi vásáron

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas ügynök-ség által kiadott szokásos magyarozó közlemény megállapítja, hogy több francia járőr négy helyen átlépte a német határt. A francia járőrök kihasználták azt a kedvező alkalmat, hogy szerdán egész nap ködös idő uralkodott. A felderítő osztagok a német védőöveken belül huzamosabb ideig tartó megfigyeléseket eszközöltek és mintegy három-négy kilométernyire nyomultak előre. A német előretolt állások hátamögött értékes értesüléseket szereztek. A vakmerő vállalkozásokat végrehajtó csoportok közül kettő a Saarvidék és a Warndt-erdő közötti területen működött, míg a harmadik járőr a Vogézek erdős területét járta be. Egyébként ezen a vidéken több német foglyot ejtettek. (Rador.)

Német golyószóró tüzelt át a luxemburgi határon

Luxemburg. Az Excher Tageblatt jelenti, hogy a Mosel partján hétfő délután egy német golyószóró a nagyhercegség területére tüzelt. Több lövedék érte a irevenmacheri „Armand Mässard” burlerakat irodáját. Kedden a helység bírja és két német tiszt vizsgálatot indítottak az incidens tisztázására. Kiderült, hogy a golyószóró egyik kezelője a hideg miatt hibás mozdulatot tett és ennek következtében történt a sajnálatos eset. Német részről illetékesek sajnálatuknak adtak kifejezést.

Lemondott a belga vezérkari főnök

Brüsszel. Van den Bergen tábornok, a belga vezérkar főnöke szerdán felmentését és azt kérte, hogy aktív parancsnoksággal bízzák meg. A lemondást elfogadták és utódaul Nichiels tábornokot szemelték ki. A lemondást azzal indokolják, hogy hatásköri nézeteltérések támadtak közte és a belga hadügyminiszter között.

Svédország szén-nehézségei

Stockholm. Svédországban a szénellátás nehézségei miatt elrendelték a svéd gázművek egész kokszkészletének azonnali lefoglalását. Ezzel egyidejűleg az egész országban felemelkedett a szén árát.

Allandósul a német-orsz együttműködés

Moszkva. Hitler vezér beszéde nagy hatást keltett a moszkvai politikai körökben. A szovjet sajtó még nem adott hírt a beszédről, mert aznap ünnep volt és másnap csak a Pravda jelent meg, amely az anyagot szintén későn kapta. Politikai körökben azonban nagy

tetszést keltett a beszédnek az a része, amelyben Hitler gunyos megjegyzésekkel emlékezett meg az angol háborus célokról. Nagy figyelemmel kísérték a kancellárnak a német-szovjet viszonyról tett kijelentéseit is, amelyekből újból megerősíteni látják azt, hogy a Szovjet és Németország együttműködése állandó jellegű lesz.

A szovjet résztvesz a königsbergi vásáron

Berlinből jelentik: Hivatalos szovjet helyen elhatározták és ezt közölték Berlinnel is, hogy a Szovjetkötársaság résztvesz a Königsbergben megtartandó nemzetközi vásáron. Ezzel kapcsolatban a német távirati iroda megállapítja, hogy a két ország közötti gazdasági együttműködés az elmúlt hónapok során különösen éreztette hatásait. (Rador.)

A lengyel területek német képviselői

Berlin. A német kormány hivatalos közleményt tett közzé, amely szerint a visszacsatolt Lengyelországban levő németek képviselőit biztosítja a nagy német birodalomban. A kormányrendelet szerint a német birodalmi képviselők száma annival növekszik, ahányszor 60-000 német tartózkodik a bekebelezett területeken. A képviselőket azonban nem választják, hanem a birodalom vezére jelöli ki azokat a 25 évnél idősebb németek közül.

A „Rean” és a „Butler” pusztulása

Amszterdam. A Rean holland motoros hajó partraszállította az egyik 1860 tonnás angol gőzös 18 matrózát. A hajót kedden este süllyesztette el egy német tengeralattjáró.

Amszterdam. A lapok közlése szerint az 5026 tonnás Butler angol tartálygőzös az angol partok közelében elsüllyedt.

Amszterdam. A német távirati iroda jelenti, hogy német repülőgépek elsüllyesztettek egy angol űrhajót. A hajó legénységének 8 tagja vízbefulladt.

Az ango közlekedés kormányellenőrzése

London. Február elsejétől Angliában a hajózási ipar teljesen a kormány ellenőrzése alá kerül. A tengernagyi hivatal átveszi a kereskedelmi hajóépítés ügyét. A gépkocsik sebességét Londonban az elsőtétítés idején óránkénti 20 mérföldre korlátozták. A földalatti vonatjáratokon beszüntették az első osztályú kocsikat.

nünk, ha arról van szó, hogy népközösségi kultúrális, szociális és gazdasági igényeinknek, — amelyeket törvények és belső egyezmények védnek, — minden akaratunkkal érvényt szerezünk. Vannak az aradi magyarságnak élettapasztalatai, amiket több, mint húszéves kisebbségi közéletben szerzett és tapasztalatok között egy sincs banni, vagy szegyejni való. Viszont éppen azért, mert mindig teljesítjük a magunk kötelezettségeit, gyakran

teljesítőképeségeinken túl is; nyugodt lelkiismerettel és tiszta önértéssel vallhatjuk, hogy van jogunk rá, hogy igényt tartunk a legvégső fórumokon megnyilatkozó, megértő elfogulatlanság és tárgyilagos orvoslás soha sem késő, de mindig megérdemelt közbejövésére. Ez az az út, — lát-hatjuk, — amelyen haladva jötté érik az ország konszolidációját célzó legfelsőbb alkotmányos akarat.

Holnap ATLÉTA BÁL a Központiban

Elpusztult az „Oregon“

Amszterdam. A Schepvaart című holland hajózási újság jelentése szerint az „Oregon“ nevű angol gőzöst Koruniától 140 mérföldnyire északnyugatra megtorpedózták. A torpedólövés következtében a gőzös olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyomban süllyedni kezdett. Az „Oregon“ 6008 tonnatartalmu volt és a Card of City hajóosztályokban anyakönyvezték.

Hitler beszédének olasz és orosz visszhangja

Róma. Az Avenir az egyetlen olasz lap, amely megjegyzéseket fűz Hitler keddi beszédéhez. A lap azt írja, hogy amit Hitler Olaszországról mondott, az egyszerű tényeknek a megállapítása. A nem hadviselő magatartás beleilleszkedik abba a politikába, amely a milánói és salzburgi megbeszéléseknek megfelel. Hogy Németország stratégiai fedezte magát, ez helyes, de ez semmit sem változtat azon a felfogáson, hogy a bolsevismus Oroszországot a keresztény civilizáció elsőszámu elenségének tartja Olaszország. Ez az a nép, amely Spanyolországban kereszties hadjáratot vívott a bolsevisták ellen — írja a lap — és ezt mi soha nem feledhetjük el. Olaszország tehát, ebben a tekintetben nem változik meg, hanem megmarad az antibolsevista Földközi-tenger polusának.

Angol sajtókonfliktus a tengernagyi hivatallal

London. Az angol újságírók tiltakoztak az ellen, hogy az angol tengernagyi hivatal szerdán megakadályozta az Ajax angol cirkáló hazai kikötőbe való visszatérésének részleteiről való közlést. A Churchillhez intézett táviratukban többek között a következőket írták: — Hogyan dolgozzunk ilyen lehetetlen körülmények között, amikor egy ilyen hírnek a közlését feleslegesen késleltetik?

A táviratot az angol sajtószindikátus elnöke írta alá.

Hajótörés

Írta: B. W. LEDEBOER

Már tíz év óta szenvedtem a forró égővi monszundősöket poklát. A cukorütevény, amelynek műveztője voltam, Borneo egyik mélyen fekvő lapáján terült el. A párakkal teli levegőt a lázterjesztő szunyogok miriádjai olyan elviselhetetlenül tették, hogy honvágyat éreztem a hegyek közt, a kaucsukgyűjtő telepen eltöltött hetek után.

Almatlanul fejtengtem ágyamon. A szunyognálóját beszabadult egy fenevad és kétségbeesetten következőket zümmögésével örültbe kergetett. A favázas épület szomszédaszobájában pedig Oliveira barátom idegesen fel és alá járkált, ami nem járul hozzá az éjszakai nyugalom fokozásához. A dzsungel állatvilágának kísérletes hangversenye is zavarta az éjszaka csöndjét.

Oliveira Antonio két év előtt jött Lisszabonból a holland gyarmatokra és ültetvényeink igazgatósága mellém osztotta be. Nem volt lángész és alig érdekelté más, mint a menyasszonya. A szép Juannitát, aki Lisszabon egyik kisebb színházában táncosnő volt, kívül-belül ismertem már, fényképről. Antonio barátom jelkes leírásaiból és nekem kétségbeesítő következtetéssel megmutatott leveleiből kevésbé kedvező képet alkotam magamnak, mint amilyenek Antonio barátom jellemezte. Amikor tehát egy nap a fii azzal az ötlettel lépett meg, hogy Juannitát „elhozattja“ ide, megdöbbentem. Mindenképp igyekeztem az örök tervről lebeszéljni. Megmagyaráztam neki, hogy a borneoi lapályok éghajlatát fehér nő nem bírja el, néhány heti kintlóság után az idegei felmondják a szolgálatot és akkor vége a kedélyességének. Nem tudok olyan házasságot, amelyik idekinn nem csúszott rossz vágányra. Azt nem akartam a barátomnak megmondani, hogy Juannitát, mint a leveleiből látom, nem érdekli más, mint új ruhák, illatszerek, tánc, pezsgő, ebben pedig itt nem lehet része. De Antonio nem engedett. A menyasszonya je-

Magyar gazdasági bizottság utazott gazdasági tárgyalásokra Párisba

Budapestről jelentik: A Pesti Tőzsde jelentése szerint Nickl Alfréd miniszteri tanácsos vezetésével gazdasági bizottság utazott Párisba. hogy illetékes francia gazdasági tényezőkkel tárgyalásokat folytasson. Főként a háború követke-

zésében megakadt áruforgalom újra való felvételéről lesz szó, de a francia gyarmati áruknak magyarországi szállítását, valamint a franciaországi vegyszeti cikkek szállítását is meg akarják tárgyalni.

A párisi bíróság előtt pör folyik arról,

joga volt-e a Szovjetnek arra, hogy kisajátítsa a lengyelországi petroleum-kutakat

Brüsszelből jelentik: A belga lapok részletes tudósítást közölnek arról a tárgyalásról, amely az egyik párisi bíróság előtt folyt le. A Lengyelországban érdekelt francia petroleum-társaság a „Société française industrielle et commerciale des petroles“ kérésére a francia bíróság különböző értékeket foglalt le, amelyek a moszkvai szovjet követség és kereskedelmi kirendeltségek tulajdonába tartoznak.

A tárgyaláson a szovjet államot képviselő ügyvéd kétségre vonta a francia tőkéseknek azt a jogát, hogy a volt Lengyelország területén lévő petroleum érdekeltségeik biztosítására foglalásokat eszközölhetnének az orosz állam Párisban található vagyonára. Hangoztatta továbbá az ügyvéd, hogy a francia-orosz kereskedelmi egyezmény értelmében a szovjet állam nem hívható perbe francia bíróság előtt, ha magánkövetelésekről van szó. A lengyelországi petroleum-telepek birtokba vételét az ügyvéd „kormányzati ténynek“ minősítik és ez ellen semmiféle foglalásnak helye nincs az orosz állam külföldi vagyonára.

A francia társaság ügyvédei azt vitatták, hogy a francia társaságnak minden joga megvan a kártérítéshez, mert a szovjet idegen állam területére hatolt be és ott szüntetett meg

és kobzott el vagyonekat, amelyhez semmi joga nem volt. Végül hangoztatta a francia társaság képviselője, hogy a szovjet állam felelősségének elfogadását a végrehajtás ellen oltába lehetne venni, mintha a francia állam elismerte volna a szovjet lengyelországi hódításait.

Az eredmények ezekben a napokban kerül sor.

Az olasz fasiszta milícia ünnepe

Róma. (Rador.) Ma ünnepezték az olasz fasiszta milícia megalapításának 17-ik évfordulóját. Egész Olaszországban rendkívüli ünnepeket tartottak. A lapok, valamint az ünnepeken elhangzott beszédek a nap jelentőségét méltatták.

Mussolini miniszterelnök délelőtt 11 órakor megjelent a fasiszta milícia székházában, ahol az elesett fasiszta hősök szentélyében kegyeletos imát hallgatott végig, utána meghallgatta Staracenak, a milícia főnökének jelentését, majd rövid beszédben üdvözölte a fasiszta milícia tagjait. Emlékeztette őket, hogy a milícia életének és tevékenységének célja a harc.

gyeit egy hajóúgynekség útján megküldötte Lisszabonba s egy reggel távirat jött, amiben a lány közölte, hogy a hajója mikor érinti Pontianak kikötőjét.

Antonio lázas izgalom vett erőt. A szolgálát alig érdekelté, pedig egy kulisztrájk veszedelme lebegett a láthatáron. Reggeltől estig Juannitáról beszélt. Elmondta, hogy az öreg főraktáros felesége a menyasszonyát vendégül fogadja be, a közeli misszióról pedig Ambrózius atya megígérte, hogy összehadja őket. Nem akartam a fii útjába akadályokat gördíteni, kijelöltem egy nagyobb tisztviselőlakást számára és ezután már csak a berendezés gondolai foglalkoztatták.

Egy reggel izgatottan tört be hozzám és így szólt:

— Nem tudom ejdönteni, hogy vászonruhában vagy fehér flanelruhában fogadjam-e Juannitát a kikötőben?

Dühbe jöttem volna, ha nem sajnálom a szegény fiút a csalódásért, amelyet elkerülhetetlennek láttam.

A jelzett napon auton bevitettem Antoniót az ültetvénytől háromszáz kilométerre fekvő Pontianakba és a kikötőben szemtanúja voltam Juannitá megérkezésének. Mindgyárt bevezetésül nagyon kellemetlenül érintett, hogy a — természetben még szebb — lány egy arlettatármű férfi kíséretében lépett a rakpartra és utközben nevetőjevel beszélt kísérelőjével. Ugy éreztem, hogy a találkozás pillanatában Antonio sokkal jelesebb és izgatottabb volt, mint a lány, aki az üdvözölő ölelés és a bemutatásom után karonfogta kísérelőjét és így szólt:

— Tonio, bemutatjak Monteiro Manuel barátomnak, aki a rémes hajóuton valósággal a „gondviselés“ szerepét játszott a velem szemben. Batávjába utazik, de itt rövid pihenőt tart. Ugy-e, Manuel vejlünk fog ebédelni.

És „Manuel“ nem várta meg, vajjon a „völégény“ mit szól, hanem fölényes mosollyal kijelentette, hogy örömmel fogadja el a meghívást. Lát-

tam, hogy Antonio a hajón szerzett „gondviselés“ től nincs elragadtatva, de olyan vakon bizott, hogy a kényelmelen érzés nem mélyült féltékenységgé. Még akkor sem, amikor a lány kijelentette az ebéd után, amely kedélytelen hangulatba folyt le, mert Junnta alig foglalkozott mással, mint utársáival, hogy két-három napig Pontianakban akar pihenni, mert a tengeri út nagyon kifárasztotta.

Antonio a menyasszonyának a kikötő legjobb szállodájában bérélt szobát. Ugyanazon a folyosón vett ki szobát Monteiro is és másnap, amikor én és Antonio az üzleti ügyeink tárgyalásával voltunk elfoglalva, Juannita az egész napot „Manuel“ társaságában töltötte. Másnap is már kora reggeltől kezdve a kikötői hatósággal volt tárgyalásunk az ültetvény terményeinek szállítása ügyében. Amikor Antonióval délután a szájmodába visszavertünk, a portás azzal fogadott, hogy „a 23-as szobában lakó“ hölgy elutazott a „15.ös szobában lakó“ úrral együtt és egy levelet hagyott hátra:

„Manuellel visszatek Európába, mert benne azt a férfit ismerem meg, akit igazán tudok szeretni... stb.“

Antonio kinyomozta, hogy déjben egy kis japán hajó, a „Kaie Maru“ indult Singaporeba és a portás útján arra váltattak maguknak jegyeket.

— Itt maradok még egy napig — mondta nekem Antonio —, hátha megtudok rójuk valamit.

Igy egyedül ténem vissza az ültetvényre. Amikor ezután történt, azt Antonio későbbi elbeszélése révén tudtam meg. A fii elkeseredésében beült egy bárba és ott estig ivott. Amikor álaposan berugott, egy vén maláji halász tanácsára felkereste a bensülőt-negyed egyik sikkorában az öreg „varázslót“, akiről már régebben hallottuk, hogy a bensülőttek természetfeletti erőt tulajdonítanak neki. Részfőve megállapodott a kuluszlóval abban, hogy száz forint tiszteletdíjért a „nagy átokkal“ sújtja a hűtlen menyasszonyt és csábítóját. A vén maláji „varázsló“ egy edénybe vizet öntö-

A belga függetlenségi kölcson hatalmas sikere

Brüsszel, Belglumban szerdán este bocsátotta ki a kormány a belga függetlenségi kölcson. Még szerdán este keréken 200 millió belga frankot legyeztek.

Robbanás és tűz a Magyar Pamutipar telepén

Budapestről jelentik: Ujpesten szerda éjszaka a Magyar Pamutipar R. T. telepén hatalmas tűz keletkezett. Utólagos megállapítás szerint az egyik gépbe apró kavicszem került és ez szikrát csírt ki, amittől lángborult a gyulékony anyag. A tűz következtében nagyobb mennyiségű gyapjú felrobbant és kidöntötte a gyárépület egyik falát. A tűz nagy pusztításokat végzett és a tűzoltóság csak két órai megfeszített munka után tudta lokalizálni a veszedelmet. Két tűzoltó megsebesült. A kárt még nem állapították meg.

Charles Boyer katonáskodása

Mint köztudomású, a nyugati háború kitörésekor a Franciaországban elrendelt általános mozgósítás alkalmával a híres filmszínészeknek is eleget kellett tenniük kötelezettségeiknek, sőt úgy a francia, mint az angol és német filmjátszásnak már eddig is megvannak a hősi halottai. Bevonult ezredéhez a világhírű Charles Boyer is, aki a francia vezérkar egyik előretolt hadiszállásán kapott irodai beosztást. A francia filmek mindent megtettek a kiváló művész hazahozatala érdekében és a sok utánjárás eredményeképpen a nagyvezérkar felmentette katonai szolgálata alól Charles Boyert, azzal a megokolással, hogy az nyomban külföldre távozik és ott fontos propagandát felt ki a szövetségeseknek. Így is történt, Charles Boyer levette az angolbört és az első hajóval Amerikába utazott, ahol Hollywoodban már készül egy nagyszabású propaganda-film, Charles Boyer-val a főszerepben.

Ujabb földrengést jelzett

a bucuresti-i földtani intézet szeizmográfja

Bucuresti. A fővárosi földtani intézet szeizmográfja csütörtökön reggel három földrengést jelzett. Az első 7 óra 11 perckor kezdődött és 11 másodpercig tartott. A második 7 óra 45 perckor kezdődött és 5 másodpercig tartott. A harmadik földrengést 8 óra 20 perckor észlelték és 13 másodperc múlva ért véget. A földrengés központja 660-690 kilométer távolságban volt.

viaszból kis hajót formált és rátette a vízre. Azután különféle hókusz-pókusz kíséretében halkán ziszszor egymásután mormogta a „Kate Maru” hajó nevét. A kis viaszhajó hirtelen feloldajra billent és elsüllyedt.

— Ebben a percben a hajó összes utasaival együtt elsüllyedt — jelentette ki a „varázsló”, Antonio pedig ettől a kijelentéstől úgy kijózanodott, hogy halálsápadtan támolygott ki a sötét éjszakába. Almatlan éjszaka után, reggelre virradóra felülkerekedett a lelkében az európai ember józansága és megnyugodott abban, hogy a vén szel. hámos komédiáját nem szabad komolyan venni. Még aznap vizafért az újítványre és elmondta nekem a kalandját. Alaposan összeszidtam azért, hogy szerelmes majáji hajászlegényhez méltón viselkedett. De néhány nappal később a batáviai újságban rémülettől dermedten olvastam, hogy a „Kate Maru”, tajfunba került, zátonyra futott és olyan gyorsan elsüllyedt, hogy a menőcsónakokat sem tudták lebecsátani. Egyetlen ember sem maradt életben...

Ettől a naptól kezdve Antonio képtelen volt a munkára. Buskomorság nehezedett a lelkére, éjjel felugrott az ágyról, mert lelki szeméi előtt megjelent a süllyedő hajó képe... látta Juannitát, aminő a hullámok a fedélzetről jesodorják. Végre kénytelen voltam az igazgatóságtól más munkaerőt kérni a helyébe, Antonio pedig elutazott Európába... azóta semmit se hallottam felőle.

Körülbélül egy évvel később Batáviába volt dolgom és a vacsora után betétem egy bárba. A bárasztal mögött álló tulajdonosban azonnal felismertem Monteiro Manuelt, az egyik asztalnál pedig vidám társaságban pezsgőzött Juannita. Mindketten azonnal felismerkeztek és Juannita meghívott a hajószisztek asztalához. Hajnal felé távoztak a vendégek és a házaspárral magunkra maradtunk. Elmondják, hogy az utolsó percben lemaradtak a „Kate Maru”-ról és egy parti hajón Jávába jöttek, ahol a férfi, akinek pénze volt, megvásárolta azt a bár.

Fő utat,

de ne felejtse otthon a

NIVEA KRÉMEI

amely Eucerin-tartalma által megvédi bőrét az érdességtől.

Elindult a Balkán-konferenciára Grigore Gafencu külügyminiszter

A török, görög és a jugoszláv követek bucsuztatták a külügyminisztert és kíséretét

Meghívták a Maginot-vonal megszemlélésére a török külügyminisztert

Bucuresti. Grigore Gafencu külügyminiszter a Simplon expresszel csütörtökön délelőtt 10 órakor hagyta el Bucurestii, hogy Belgrádba utazzon, ahol résztvesz a Balkán-szövetség külügyminisztereinek tanácskozásán. A külügyminiszterrel együtt utazott el Creteanu külügyminiszteriumi államtitkár és Pop, valamint Popescu kabinetfőnökök. A külügyminiszter és kíséretének elutazása előtt megjelent az Északi-pályaudvaron Tanrioc, Törökország bucurestij nagykövete, Collus görög nagykövet, valamint Pavlovics, Jugoszlávia meghatalmazott minisztere.

A jugoszláv főváros külsőségeiben is várja a Balkán-értekezlet megnyitását. A belgrádi pályaudvart és főbb utvonalakat a Balkán-államok zászlóival díszítették fel. Ma este Belgrádban hivatalos jelentés közölte a következőket: „Február 2-án, délelőtt 10-30 órakor tartja a Balkán-értekezlet a jugoszláv külügyminiszteriumban első ülését.”

A francia sajtó hosszabb cikkeket ír a pénteken összeülő Balkán konferenciáról. A Petit Parisien leközi Czinčár-Markovics jugoszláv külügyminiszter nyilatkozatát és kiemeli, hogy a Balkán államai minden erejüket latbavetik, hogy semlegesek maradjanak a jelenlegi európai háborúban. A lap szerint a Balkán népei a legteljesebb egyetértésben élnek együtt.

A görög sajtó is nagy cikkeket számol be a belgrádi konferenciáról. Az Estia című lap rámutat arra, hogy a Balkán-szövetségnek immár 10 éves története van. A Balkán államait ezeltől Európa „puskaporos hordójának” nevezték, ma pedig valamennyi balkáni állam példát mutat a nyugalomról, a rendről és az egyetértésről.

Hivatalos török körökben úgy tudják, hogy a francia kormány meghívta Saradzoglu török külügyminisztert a Maginot-vonal meglátogatására. A török külügyminiszter a Balkán-konferencia befejezése után, február 5-én utazik Párisba.

Saracioglu török külügyminiszter csütörtökön délután kíséretével és több újságíró társaságában megérkezett Szófiába. A szófiai pályaudvaron Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök fogadta és a két államférfi 40 perces beszélgetést folytatott a pályaudvar egyik külön

várótermében. Ezután Saracioglu folytatta útját Belgrád felé és Kiosseivanoff elkísérte a bolgár—jugoszláv határig; utána pedig visszautazott Szófiába. Saracioglu Ankarából való elutazása előtt kijelentette, hogy Törökország nem semleges, hanem háborun kívül álló ország.

Szófiából jelentik, hogy a török külügyminiszter felesége és kísérete társaságában Belgrád felé utazóban Szófiába érkezett. A török államférfi és kíséretének tagjai a bolgár főváros pályaudvarán Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök és külügyminiszter várta, felesége társaságában Saradzoglu és a bolgár miniszterelnök 40 percig tanácskoztak, majd Kiosseivanoff felszállt a vonatra és a határig kísérte a török külügyminisztert.

Egyébként Saracioglu török külügyminiszter a következő nyilatkozatot adta a sajtó képviselőinek:

— Belgrádba utazom, hogy résztvegyek a Balkán-szövetség szokásos összejövetelén. A Balkán államok szolidaritása, amelynek elvitathatatlan értékét úgy bekezdőben, mint most — amikor a háború veszélye közelünkben tombol — elismerték, még jobban megerősödött. Nem kell mellékes körülménynek tekinteni azt a tényt, hogy országunk semleges magatartást tanusít. A semlegesség megőrzése vagy az országnak a háborútól való távolmaradása nem jelenti azt, hogy ölbe tett kezekkel várjuk a sors beteljesedését. Semlegesnek és a háború kívül maradni, más szóval azt jelenti, tegyünk meg minden szükséges intézkedést, mert ellenkező esetben a lángnyelvek bennünket is elérnek. Csakis ilyen intézkedésekkel menthetjük meg a békét. Politikánk világos és szabatos. Semmiféle titkos kötelezettségünk nincs és ilyen nem is lehet. Kötelezettségünk éppen annvira határozottak, mint országunk határai és ha nem leszünk támadásnak kitéve, vagy nem következnek be olyan esemény, amely kötelezettségeink valóra váltását tenné szükségessé, úgy el vagyunk határozva arra, hogy mindvégig az előre meghatározott, vagyis a béke útját kövessük. Ezentul is őrt állunk helyünkön és mint már említettem, ha csak olyan események nem történnek, amelyek bennünket is más lépések megtételére köteleznek, úgy békében kívánunk élni.

URANIA Telefon: 1232.

MA PREMIER MA!

Mammuth-repülőgépek, repülő-varak, óriási bombavetők melyeket ezideig az amerikai vezérkar titokban tartott — a főszerepben!

TENGERI SASOK

Két tívér harca, önfeláldozása, véletlensége... egy nőér!

OLIVIA de HAVILLAND, GEORGE BRENT, John Payne.

Háborus világhíradó.

3-kor matiné, 5, 7.15 és 9.15 órakor.

Híres kémek vakmerő cselekedeteinek szerepe a háborus események kialakulásában

Mulatságos és egyben hátforgató kalandok, melyek országreszek sorsát döntötték el — A kémek szerepe az elmúlt világháboruban

Ha a világháború vezérégyéniségeinek visszaemlékezéseit olvassuk, csodálkozással állapítjuk meg, milyen nagy szerepet játszottak a titkos kém-szolgálatok emberei a háborus események kialakulásában. Ha pedig a híres kémek visszaemlékezéseit, vagy a kémszervezetek főnökeinek emlékiratait olvassuk, csodálatosabbnál csodálatosabb eseményeket találunk benne, amelyek tele vannak érdekes történetekkel, hátforgató kalandokkal, érdekesebbnél érdekesebb emberek csodálatos eleményeivel. Ha Nicolai ezredes, a német titkos szolgálát főnökének, vagy Basij Thomsonnak, az Intelligence Service főnökének, vagy George Astonnak, aki az angol kémszolgálat egyik nevezetesebb embere volt, elolvassuk visszaemlékezéseit, a legizgalmasabb detektívregénynél is érdekesebb dolgokat találunk bennük.

Német kémek a keleti fronton

A titkos háború, amely a ravaszságok, fondorlatok, alakoskodások minden formáját kihasználta, a keleti fronton ért el legnagyobb eredményeket. A keleti fronton az angol és német kémszolgálat legkiválóbb emberei dolgoztak. Az angolok könyvtára valószínűleg össze a leghíresebb kémjükről,

Aki angol tisztnek öltözve szerezte meg az angol front hadifitkait

A másik német kém Franke, aki szintén Kiszlában működött, sokban hasonlított Preusserhez. Tagbaszakát, bronzarcu, 40 év körüli férfi volt, különös színészi tehetséggel. Vas idegei voltak és minden körülmények között fejtálta magát. Angol tisztnek öltözve, igen sokszor végig vizsgálta az angol frontot és a front mögötti terelekeket, noha, tagadhatatlan, ez a legnehezebb dolgok egyike. Majdnem az egész életét az angol gyarmatokon töltötte és semmiben sem különbözött az angoloktól. Kiválóan felszerelt ruhátára volt, amelyben meg volt az ellenséges haderők mindenféle egyenruhája és hírszerző utján a legkülönbözőbb fegyvernemek ruháit öltötte magára. Hol mint vezérkari tiszt, hol mint skót ezredes, hol mint tüzérezredes jelent meg.

Egyikben, mikor mint ausztráliai katonatiszt működött, két őrszem állította meg, akik igazolványait kérték Franke nélkül, hogy megérkezőt volna, lefegyverezte őket és megkötözve ott hagyta őrhelyükön.

Más alkalommal megjelent a Rassaban levő fegyverraktárban, mint tüzérezredes, azzal az ürüggyel, hogy parancsa értelmében pontos leltárt kell készítenie a raktár felszereléséről. Máskor mint vezérkari százados megszerezte egy épülőfélben levő vízműrendszer egész tervrajzát és tettét sohasem fedezték volna fel, ha az adatokat szolgáló dandárparancsnok nem adott volna hibás adatokat. Mikor a dandárparancsnok később a vezérkarhoz telefonozott és előbbi adatait akarta helyesbíteni, kiderült a csalafintaság és az angol vezetőségnek gondoskodnia kellett, hogy hamarosan átváltoztassák az egész építési tervet.

Egy zsák aranyat hozott el emléke az angol főhadiszállásról egy német tiszt

A harmadik német kém, aki a keleti frontszakaszon működött, Wasmus volt. Ő ugyan nem tett olyan nagy hírnévre szert, mint Preusser és Franke, mégis egyike volt a legkalandosabb életű kémeknek. A háború előtt Perzsiában volt konzul, mikor Perzsiát területén a legvadabb polgárháborúk dúltak. 1914-ben a háború kitörésekor majdnem az angolok kezébe jutott, azonban sikerült átmenetileg a zsigori ellenőrző gyűrűn és a háború egész folyamata alatt állandó veszélyt jelentett az angol hadvezetőség számára. Az a mód, ahogyan

Manringról. A németek is büszkén emlegetik három nagy kémjük nevét, akinek működési színtere Perzsiá, Palesztina és India volt. Az első közülük Preusser, a leghíresebb volt az ázsiai fronton működő német titkos ügynökök között. Preusser három évvel volt fiatalabb, mint a híres angol kém, Lawrence, aki az arabokat fellázította Törökország ellen. Sok tekintetben Preusser állandó ellenfele volt Lawrence-nak. Mindketten igen képzettségek és tudós régészek voltak, akik a háború előtt egész Ázsiát, Egyiptomot bejárták tudományos kutatásuk során. Bizonyos, hogy ismerték egymást, nagyon sokszor találkoztak és lehet, hogy jó barátok is voltak. A háború azonban elválasztotta utjukat. Az angol kém Kairóban telepedett le, ahol az angol hírszolgálati irodába dolgozott, míg a németet Kress von Kressenstein tábornok damaszkuszi vezérkarához osztották be és az volt a megbízatása, hogy a beduinok között végezze szervező munkáját. Később áruháiban legtöbbször arab kereskedőnek öltözve többször átment az angol vonalakon és igen fontos értesüléseket vitt a német hadvezetőségnek.

Egyetlen egyszer sem leplezték le, habár Kairóban a legelőkelőbb szállodákban lakott, mégsem tartóztatja fel soha senki sem.

szökését elkövette, bizonyítja bátorságát és vakmerőségét. Mikor elfogták, podgyászával együtt az angol főhadiszállásra vitték, ahol egy ház padlására zárták. Néhány óra múlva Wasmus erős nyugtalanságot színelte és azt mondta, hogy jóva miatt nyugtalankodik, mert a lóvon beteges tüneteket mutatkozik. Tudnivaló, hogy a jó keleten nagyon értékes jószág, ezért megengedték neki, hogy lovát többször is megnézhesse. Ilyenkor mindig négy fegyveres őr kísérte. Az őrk miután látták, hogy Wasmus szökésétől nem kell tartani, jefeküdték ajudni. Wasmus éppen csak erre várt. Azon nálóra partant és megrésztégre jellemző, hogy egy zsák aranyat is magával vitt emléke az angol főhadiszállásról.

Azután Perzsiá belsejébe vonult és állandóan lázította a lakosságot az angol birodalom ellen.

Wasmus habár egyedül dolgozott Perzsiában, mégis lehetőséget talált arra, hogy pontos adatokat küldjön Konstantinápolyba. Az összes hajóskapitányok, akik Perzsiá és India között hajóztak és az összes hajászok, akik a Perzsiá öbölben bocsátották vízbe hajóikat, mind szolgálataiban állottak. Wasmusnak még az angol tiszték étkezdéiben is voltak megbízott emberei. 1917-ben az angol hadvezetőség 50.000 fontot tűzött ki Wasmus fejére, hogy magát biztonságba helyezze, elvete egy törzsfőnök lányát és ártott a mohamedán hitre.

A háború vége felé egyszer igen kényelmetlen helyzetbe került, mert a perzsák kezdtek lázongani miatta és élete a legnagyobb veszélyben volt. Hogy életét megmenesse, bement a lázongó tömeg közé egy póznával és nagy tekercs villanydróttal a kezében.

A póznát leszurta a földbe és a drótot köréje csavarta, majd szentőri hangon elordította magát: „csend”. A sokaság bámulva nézte, hogy mi fog történni. Erre Wasmus nagy hangon kihirdette a tömeg előtt, hogy táviratozni fog a konstantinápolyi kájjának az összes igaz hívők fejének és elmondja neki, milyen rosszul bannak vele Perzsiában. A körülállók szájátva bámulták és Wasmus meg volt mentve.

Sváb Bál

Február 3-án a

Fehér Keresztben

Behajtott a bérszánkó egy aradi üzletkirakatba!

Csütörtökre virradó éjszaka egy szánkó, amely az állomás felől öt utast hozott az Aram Iancu-tér felé, behajtott a Fischer-féle üvegüzlet egyik kirakatába, amely betört. Az utasok pedig kiborultak a szánkóból. A rendőrség megállapítása szerint a kocsis ittas volt. A betört kirakatüveg nyolcezer leibe kerül.

Az aradmegyei állampolgársági pótösszeírás során állampolgárságot nyert aradmegyei lakosok névsora

Megírta az Aradi Közlöny, hogy 86 aradmegyei község felterjesztése alapján többen elnyerték az állampolgárságot. Az utólag elismert állampolgárok névsorát az alábbiakban közöljük tolytatólagosan:

Decse: Mozer Irén Alsóbarakony 1902. Mozer Aiada Alcsil 1913. Lázár György Decse 1924. Kádár Ferenc Csermő 1904. Galsa: Dukai Vendel Magyarország 1888. Wittmann Ferenc Galsa 1905. Kati Béla Andor Selény 1907. Jaczkó Emilia Csehszlovákia 1906. Sándor Mihály Magyarország 1868. Sándor Ferenc Borosjenő 1910. Tóth Róza Magyarországon 1903. Tóth István Galsa 1905. Puskás Imre Galsa 1896. Puskás László Galsa 1915. Ottlaka: Kató Ferenc Pesterzsébet (Magyarország) 1905. Hack József Monyoró 1901. Peti Simon Ottlaka 1902. Purdi Mihály Ottlaka 1894. Honcós Breilmayer Gizella Honcós 1894. Honcós: Baranvai Lajos Alsószakács 1894. Tokai Ferenc Honcós 1898. Feketegyarmat: Erdős Zsuzsanna Feketegyarmat 1901. Medve Zsuzsanna Feketegyarmat 1895. Kiss István Bélzerend 1898. Ifjú: Fejer Emilia, Fakert: Jerge János Fakert 1889. Hoff András Fakert 1902. Schöneck Antal Fakert 1889. Gulács Lajos Bannegyes 1893. Hack József István Arad 1921. Balázs István Fakert 1904. Gutl Erzsébet Fakert 1903. Elek András Gyoma 1878. Lunteni: Tokai Károly Bélzerend 1901. Mácsa: Benkő Sándor Elek (Magyarország) 1903. Fackelmann Antal Mácsa 1890. Szerek Károly Kalocsa (Magyarország) 1887. Zöllner Ádám Mácsa 1898. Fackelmann Borbála Mácsa 1890. Halas György Elek 1914. Kovács István Mácsa 1918. Kovács Anna Mácsa 1916. Körösi György Mácsa 1916. Tenzer Magda Mácsa 1898. Magyarát: Tóbiás Imre Mácsa 1902. Tóbiás János Magyarát 1902. Schauburger Béla Magyarát 1907. Dávid Antal Lestioara 1905. Strifler Vida Szentanna 1873. Strifler Borbála Szentanna 1910. Strifler Anna Szentanna 1913. Strifler Antal Szentanna 1911. Matuska Lajos Endrőd (Magyarország) 1875. Töz-miske: Juhász Imre Töz-miske 1877. Juhász Balázs Töz-miske 1907. Juhász Imre Luntreni 1911. Menyháza: Herczeg Zsófia Menyháza 1893. Vedeschl Julia Aknaszutatag 1920. Gedeon Gáspár Menyháza 1893. Zsigmondháza: Pipel Sándor Magyarország 1881. Varga Antal Alsóismánd 1901. Dengl Berta Zsigmondháza 1897. Sielberels Ádám Zsigmondháza 1913. Esz Ferenc Zsigmondháza 1913. Mark Katalin Komlós 1895. Fürbacher Ferenc Perlasz 1882. Engelhardt Mátvász Erzes 1884. Nádas: Kegyes Jusztn Tibor, Rosa: Sima Mária. (Folytatjuk)

Az új légvédelmi előadások sorrendje Aradon

A MONT-hivatal közli Aradváros községével, hogy február ötödikén újra megkezdődnek a légvédelmi előadások. Az illetékesek külön felhívják az érdekeltek figyelmét arra, hogy mostantól kezdve a megjelentek kötelesek magukkal hozni gázálcarkait, mert az előadásokon februártól kezdődőleg sor kerül a gyakorlati kiképzésre is. Az előadásokat a Central-mozgósínházban tartják meg. Közöljük az első két nap légvédelmi előadásának beosztását:

FEBRUÁR 5. I. kerület: 9-8.50 R-U betűlg, 9-9.50 M-P. 10-10.50 I-L, 16-16.50 A-D. 17-17.50 E-H betűlg.

FEBRUÁR 6. I. kerület: 8-8.50 V Z X W. II. kerület: 9-9.50 R-U, 10-10.50 I-L, 16-16.50 A-D, 17-17.50 E-H betűlg.

CORSO. — TELEFON: 20-65.

Folytatódik a siker: Jól fűtött terem!

JEANETTE MACDONALD

legutóbbi táncos, énekes és zenés revü-operettje:

„Broadway pacsirtája”

Híradó.

Előadások: 3, 5, 7, 15 és 9.30 órákor.

Mit mondanak a kereskedők az aradi tűzifa-inségről..?

Nem lehet minden kereskedőben áruhalmozót és üzérkedőt keresni, — mondják az érdekelt szakmai vezetők

Azzal a napok óta tartó panaszhullammal kapcsolatosan, amely Arad fa-ellátására vonatkozik, újabban rendkívül szigorú hatósági eljárás indult meg a hivatalosan meghatározott árak betartásának ellenőrzésére. A város vezetőség kitart amellett, hogy az érvényben lévő hivatalos árjegyzék változatlanul fennáll, eddig nem történt intézkedés az árak fel-emelésére, tehát mindenki kihágást követ el, aki drágábban árusítja a fát, sőt azokra is kiterjed az ellenőrzés szigorja, akik nem szolgálnak ki minden vevőt, bár raktárjukban fa található. A fakeskedők mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a város vezetőség előtt bebizonyítsák: nem tudják a jelenleg meghatározott áron forgalomba hozni a tűzifát, mert az maguknak is többbe kerül, mint amennyiért árusíthatnák. Ebben a tekintetben azonban számitási eltérés mutatkozik a kereskedők és a város vezetőség álláspontja között, amennyiben a kereskedők a következőképpen számitják ki azt, hogy nekik mibe kerül a tűzifa:

A Caps mai árjegyzékét alapul véve az első osztályú bükkfa ab. aradi állomás 7500 lei, ehhez hozzáadandó — ha a város által meghatározott hivatalos árat vesszük számitásba, — 450 lei fuvar költség, 300 lei fűrészelési költség, 400 lei aprítás és 500 lei kállo, vagyis a szállítás és felvágás során mutatkozó súlycsökkenés értéke, valamint 75 lei az államvasut u. n. forgalmi illetéke. Ez összesen 9225 lei, amihez hozzászámitandó az üzleti kiadások összege és az adó. Amennyiben másodosztályú bükkfáról van szó ez vagononként 300 leiel olcsóbb, a gyertyán és cserfa viszont 400 leiel drágább. A különbséget ezen számitás és a város számitási alapja között elsősorban az képezi, hogy a város vezetőség nem hajlandó elismerni az 500 leiel beállított súlycsökkenési tételt, holott az államvasut maga sem vállal 300 kilóig felelősséget a szállítás közben mutatkozó súlycsökkenésért, hol van tehát még a vasutól való befuvarozásnál, a fűrészelésnél és az aprításnál mutatkozó különbséget?

Minden esetre olyan szempontok ezek a számadatok, amelyek nem kerülhetik el az illetékes hatóságok figyelmét, amikor a kereskedők által a hivatalos árak növelésére vonatkozó legutóbbi előterjesztést tárgyalják majd. Senki sem vitatja, hogy a túlzásokat, az üzérkedést le kell törni, de ez nem jelentheti azt, hogy minden fakeskedőben áruhalmozót és üzérkedőt kell keresni. Figyelemre méltó szempont az is, hogy — amint azt már az Aradi Közlöny legutóbb megírta, — az erdővédelmi intézkedések miatt életbeléptetett korlátozások a vagonhiányon messze túlmenően gondot okoznak a tűzifa ellátás lebonyolításával foglalkozó vállalatok számára.

Az ár és árüzérkedés lefőzésére irányuló ellenőrzésre jogosult városi tisztviselők — mint ismeretes, — az utóbbi időben egyébként fokozott tevékenységet fejtenek ki. Az ellenőrző közegek nap-nap után erélyes razziaikat rendeznek azoknál a kereskedőknél, akik olyan árakat hoznak forgalomba, amelyek az usztoratörvény intézkedései alá tartoznak. Legutóbb az ellenőrzést végző ellenőrök ugyancsak több kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, s a kereskedők ügyében tegnap hirdetett ítéletet a városházán működő külön bíróság. Egy Marasesti-uccai fakeskedőt, amiért a meghatározott árnál drágábban hozta forgalomba a tűzifát, valamint mert helyiségében nem volt kifüggesztve az évi adócsúszó igazoló pénzügyigazgatósági bizonylat, 25 ezer lei pénzbírsággal és üzletének 30 napra történő bezárásával sújtotta. Egy másik, Josif Vučari-uccai tűzifakereskedőt, amiért a maximális árnál drágábban adta el áruját, kétezer leire és üzletének 30 napra történő bezárásával büntette. Ezen kívül megbírságotlakt egy aradi bórkereskedőt, amiért a talpárakat nem közölte kejlő időben a nemzetgazdasági minisztériummal. Egy aradi hentes és mészáros azért bírságotlakt meg hátezer leire, mert üzletéből hiányzott az árjegyzék és egyes árucikkek nem volt árcađuja. Egy másik

mészárosra viszont, aki több cikkre elfelejtett árcađuját tenni, ezer leies pénzbírságot róttak ki.

Itt írjuk meg, hogy csütörtökön az ár és árüzérkedést ellenőrző hatósági közegek kihágást állapítottak meg az egyik Dimitrie Raicu-uccai fa-tejepen és az ügyben külön jegyzőkönyvet készítettek. A rögtönítélő bíróság döntéséig a fa-tejepet a hatóságok bezárták.

Az eddigi 35.000 lei helyett:

150.000 lei községi segélyt folyósít a kisebbségi iskoláknak Aradváros vezetősége az 1940—41-es költségvetési évben

A katolikus elemi iskolák és a katolikus óvoda összesen 80.000 lei, a zsidó elemi 40.000 lei, a szerb elemi iskolák 22.500, a német óvoda 7500 lejt kapnak a törvény által előírt városi támogatásból

Aradváros 1940—41. évi költségvetésének összeállítása keretében elkészült a közművelődési ügyosztály működésének anyagi kerete is. Az ebben a vonatkozásban költségvetésbe állított előirányzatok közelebről érdeklik Arad kisebbségi társadalmát, mert a közművelődési ügyosztályon történik meg a kisebbségi iskolák községi segélyének juttatása. Megállapítható, hogy az új pénzügyi év kedvező fejlődést mutat a mult tapasztalataihoz viszonyítva, amennyiben míg tavaly az összes kisebbségi iskolák együttesen csak 35.000 lei községi segélyben részesültek — iskolánként, beleértve az óvodákat is, 5—5000 lejt kaptak, — addig a most következő költségvetésben 150.000 lei szerepel kisebbségi iskolák és óvodák segélye címén.

A községi segélyek között első helyen szerepel a római katolikus egyházközség által fenntartott három alsófokú tanintézet számára történt juttatás, összesen 80.000 lei összegben, ami a következőképpen oszlik meg: elemi fiúiskola 39.500 lei, a zárda elemi leányiskolája 33.000 lei, óvoda 7500 lei.

Másodikként a zsidó elemi iskola következők, 40.000 lei községi segéllyel, a szerbek összesen 22.500 lejt kaptak, vagyis a gáji eleminek 15.000 lejt, az aradi eleminek pedig 7500 lejt juttattak. Végül a bánsági német közművelődési egyesület által fenntartott német óvoda 7500 leiel szerepel a költségvetési előirányzatok között.

Regneala Ioan, a város közművelődési ügyosztályának vezetője elmondotta, hogy a községi segélyek összeállítását a kormányzóságtól legutóbb ez ügyben Aradra érkezett utasításoknak megfelelően, az egyes tanintézetek tanerőlétszáma alapján végezték el, a részarányosság elve alapján. Megkapják különben a felekezeti iskolák azt a 35.000 leit kitevő se-

gélyösszeget is, amelyet a tavalyi költségvetésbe iktattak és amelyet eddig nem folyósítottak.

A város közművelődési ügyosztályának vezetője a következő pénzügyi évvel kapcsolatos munkatervekről elmondotta, hogy a rendkívüli körülmények miatt csak csökkentett tevékenységről lehet szó ebben a vonatkozásban is, ennek megfelelően mindössze két elemi iskola építését vették tervbe, nevezetesen a Calea 6 Vanatorului-uccai iskola és a volt árva-ház épületének teljes rendbehozatalát. Az árva-ház épületét elemi iskolai célokra használják fel. A közművelődési ügyosztály természetesen belekapcsolódik az aradi színházkérdés ideiglenes rendezését célozó új terv készíttélvételébe, kiveszi részét a Forum-mozgóképszínház színházzá történő átalakítására vonatkozó tárgyalásokból. A tervek szerint a színpad átalakítása után a mozgóképszínház tovább működne a helyiségben, sőt olvankor, is, amikor a termet színház venné igénybe, délutánonként mozielőadások lennének s csak este rendeznék a színelőadásokat. Végül megvalósítják a Közművelődési-palota központi fűtőberendezésének átalakítását is, amire eddig azért nem kerülhetett sor, mert a pályázat lebonyolítása után olyan áremelkedések következtek be, hogy a vállalkozótól ajánlott ár illuzóriussá vált.

FORUM filmszínház. Telefon: 2010.

Ma visszavon hatatlanul utoljára, a szezon legraszább magyartárgyú

filmje: **PACSIRTA**

Lehár Ferenc világhírű operettje filmen

Eggerth Márta Hans Söhnker,

Halmay Tibor és Rudolf Karl-al.

U. FOX-híradó a GRAF von SPEER elsüllye ztésével.

Előad.: 5, 7.15, 9.30, 3-kor matiné o csó hó,yára-akal.

Következő műsor: A 2. Century FOX hatalmas és 2 millió dolláros film e:

Chicago, a bűnös város

TYRONE POWER, ALICE FAYE, DON AMACHE

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 „ || Egy hónapra 70 „

Halhatatlan gyermek

Az Egyesült-Államokból Long Islandon egy csoport amerikai metafizikus az utóbbi évek egyik legkülönösebb kísérletét folytatja: Megpróbálták, hogy egy gyermeket, aki egyszerű halandóktól született, halhatatlanná neveljenek.

Az amerikai tudósoknak az az elgondolása, hogy egy szegény szülőktől származó gyermeket nevelnek fel a metafizikai társaság székhelyén, amely Vanderbiltnak, a világhírhírű amerikai multimilliárdosnak egyik kastélyában van. A gyermeket a lehető legnagyobb gazdagsággal veszik körül. Különösen óvakodnak, hogy semmiféle destruktív gondolat ne férközhessen hozzá. A „betegség“ és a „halál“ szavakat egyszerűen törlik a gyermek szótárából, ezeket a szavakat mindaddig ki sem ejtik előtte, amíg nevelése következtében rá nem ébredhet arra, hogy ezek csupán telenségek, amiket megfelelő elővigyázattal el lehet kerülni. Megtanítják arra is, hogy a szeszese ital és a dohány élvezete nem létkérdés egy halandó szempontjából és megmagyarázzák neki, hogy egyedül a növényi eredetű étellel való táplálkozás vezet az örök élet felé.

A metafizikai társaság elnökeinek nyilatkozata szerint az így módon felnevelt gyermeknek mindent el kell sajátítania, amit egy ember tudhat, mert a tudatlanságból származik a félelem, a félelem pedig a romlásához vezet.

A „halhatatlan“ gyermek egyelőre jól érzi magát és végfelenül örvend azoknak a dolgoknak, amikkel a Vanderbilt-kastélyban elhalmozódik. Azt viszont, hogy beválik-e az amerikai tudósoknak hozzáüzent reménye, csak az idő igazolhatja.

— AZ ARADI KOZLONY LEGKÖZELGŐBI SZÁMA a pénteki Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe miatt vasárnap reggel jelenik meg a szokott időben, 16 oldal terjedelemben.

— ZÜRICHII TÖZSDEZARLAT: Páris 10.08 és fél, London 17.80 és fél, Newyork 4.46, Brüsszel 75.70, Milánó 22.51, Amszterdam 236.77 és fél, Berlin 178.75, Belgrád 10, Bucuresti 3.30.

— Meghült az angol király. Londonból jelentik: Az angol király meghült és ezért szobáját nem hagyhatja el.

— Török érdemrenddel tüntették ki a közegészségügyi minisztert. Tegnap hivatalos közlemény jelent meg arról, hogy az Uralkodó megenyegedte dr. Nicolae Hortolomei közegészségügyi miniszternek a török Medzsidié-rend és a török ezüst érem rendje negyedik osztályának elfogadását és viselését.

— Weygand tábornok Kairóban. Kairóból jelentik: Weygand tábornok néhány nap múlva ideérkezik.

— Tizenkéthavi részletben fizethetők a hadfelszerelési bónok. Nagyváradról jelentik, hogy az ottani pénzügyigazgatóságához rendelet érkezett a főlőtes hatóságoktól, amely szerint a hadfelszerelési bónok jegyzésének minél nagyobb sikere érdekében, a jegyzett összegeket bárki tizenkéthónapi részletben is kiegyenlítheti. Ez a megkönnyítés mindenkire vonatkozik. Aradon — értesülésünk szerint — ez a könnyítés csak az állami tisztviselők részére áll fenn.

— A CFR. új áruszállítási tarifája. Bucuresti. Február elsejével a CFR. az áruszállításnál új tarifát léptetett életbe. Ez a díjszabás alacsonyabb, mint az eddigi volt és így valószínűleg a tüzfű ára is csökkenni fog.

— Széngazdalkodási bizottság Magyarországon. Budapest. A Hivatalos Lap mai számában megjelent az iparügyi minisztériumnak a széngazdalkodási bizottság felállításáról szóló rendelete.

— Starhemberg herceg — francia hadnagy. Páris. A hivatalos lap tegnapi száma közli Starhemberg herceg volt osztrák alkancellár, a Heimwehr volt főnöke kinevezését hadnaggyá a francia hadsereg kötelékébe.

— Belgrádba látogat el Karafiath Jenő. Budapest polgármestere. Budapestről jelenti a Rador. A Havas-ügynökség jelentése szerint Karafiath Jenő, Budapest polgármestere legközelebb Belgrádba utazik s látogatást tesz a jugoszláv fő város polgármesterénél. Karafiath utazására előreláthatólag február 5-én kerül sor.

— Pénteken szünetel a városi közigazgatás szolgálata. Aradváros közigazgatásának hivatalában, valamennyi városi szolgálatnál pénteken szünetel a munka. Tekintettel arra, hogy szombat délután nincs szolgálat, a város vezetősége úgy intézkedett, hogy ezuttal eltekintenek az ünnepnapot követő nap délelőttiének munkaszünetéről és így a szolgálat a városházán szombat reggel kezdődik meg.

Új rövidáru-üzlet Aradon!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy holnap, szombaton, **Str. Eminescu 4.** a Corso mozibaton,**rövidáru-üzletet nyitok**Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **MARIÁN ILONKA**

— Meghalt Pierre d'Orleans-Braganza hercege. A közismert herceg, aki az utóbbi években filmgyártással foglalkozott Délamerikában, Rio de Janeiroban hirtelen meghalt. Pierre d'Orleans-Braganza herceg a napokban rosszul érezte magát, irodájából hazasietett a lakására, ahol egy szívtájk végzett vele.

Gyertyaszentelő

Gyertyaszentelő Boldogasszony napja van. Havas erdők mélyén ilyenkor mozdul meg először odújában a tél álmatl alvó medve. Előbujik barlangjából és ha napsugár cirógatja bozontos üstökét, akkor gyanakodva, morogva eltűnik újra rejtékelyén, mert a tél még nem tombolta ki magát. Azonban felvidul, amikor csontig ható északi szél és kegyetlen hideg fogadja. Ekkor megéri, hogy nemsokára jön a kikelet. Ez a néphit igazabb időlos a meteorológiánál.

— Újra van kávé Olaszországban! Rómából jelentik: Február elsejétől kezdve ismét lehet kávékat kapni az olaszországi üzletekben, a kávéházakban és a kisebb kávéházakban. Az üzletekben havonta mindenké 5 deka kávékat kaphat jegyek ellenében.

— Megüresedett Aradon egy hatósági orvosi állás. A Monitorul Oficial január harmincadiki számában közlemény jelent meg, amely szerint több hatósági orvosi állás megüresedett az ország területén. Az üresedések között szerepel egy aradvárosi hatósági orvosi állás.

— A távolbalatás új eredményei. London. (Rador.) Newyorkból érkező hírek szerint a távolbalatás terén újabb jelentős eredményeket értek el. Így a jövőben az eddigi 80 kilométeres távolság helyett, a képeket már 1600 kilométerre tudják vetíteni.

— Finnország résztvesz az ezévi newyorki világkiállításán. Newyork. A Havas-ügynökség szerint Finnország amerikai megbízottja kijelentette, hogy Finnország résztvesz az ebben az évben Newyorkban megtartandó világkiállításán.

Leleplezés

— Látja, Alice, az alagút olyan hosszú volt, hogy nyugodtan megcsókoltattam volna...
— Ah, hát nem maga volt, Agenor...?

— HALÁLOS ÍTÉLET HELYETT — KÉNYSZERMUNKA. Bucurestiből jelentik: Matel Gheorghie Mantarablogyilkos halálos ítéletét életfogytiglani kényszermunkára változtatták át. (Rador).

— Vasárnap iktatják be az aradi új görögkatolikus esperest. Mint megirtuk, az aradi görög katolikus egyház főesperesét, Popa Iosifot kanonokká nevezték ki és az új főpaprak Lugosra kell áttennie működése színhelyét. Popa Iosif helyébe az aradi görög katolikus egyházközség új esperest választott Pop Victor eddigi sajtényi plébános személyében, akit Balan lugosi görögkatolikus püspök kiküldötté a vasárnapi szentmise keretében iktat be új papi állásába. Pop Victor aradi új görög katolikus esperes beiktatása után társaságát lesz, míg az Aradról eltávozó Popa Iosif kanonok bucsuztatása egy későbbi időpontban megy végbe nagyszabású ünnepélyes keretek között.

— Országszertő havazik. Bucuresti. Az ország nagy részében ismét havazik. Csaknem mindenütt a hőmérséklet érezhetően csökkent.

— WIESNER BARÓ HALÁLA. London. (Rador). A Daily Mail jelentése szerint von Wiesner báró, az ausztriai monarchistamozgalm vezéré az egyik bécsi börtönben meghalt. Wiesner báró az Anschluss után a nemzeti szocialisták börtönbe vetették.

— „MEGLÁTNÍ ÉS MEGSZERETNI...“ Kedves utóhangja van a budapesti opera milánói vendégszereplésének. Többszöri sürgönyváltás után a minap repülőgépen Budapestre érkezett egy történelmi nevű ifjú olasz gróf, hogy viziontlássa az opera egyik fiatal énekesnőjét, akibe a milánói előadásban „első látásra belészeretett“. A fiatal gróf dallás félrelejtésére és nem utolsósorban — dusszadag. Nem lehetetlen, hogy a legközelebbi alkalommal — ha semmi zavaró körülmény közbe nem jön — nyilvánosságra kerülnek a nevek is.

— ELITÉLT ARADI FAKERESKEDŐ. Az aradi törvényszék első tagozata csütörtökön tárgyalja Surányi János aradi fakereskedő bűnpéret. A fakereskedőt két aradi kereskedő jelentette fel, mert előleget adtak tüzfűszállítására, de Surányi János a rendelt fűt nem szállította le és az előlegként adott összeget sem fizette vissza. A főtárgyaláson a törvényszék beigazolnak vette a fakereskedő ellen felhozott vádakát és ezért a megítélt aradi fakereskedőt hat hónavi elzárásra és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte, ezenkívül kötelezte a felvett 16.000 lei visszafizetésére.

— A Mosóczy-telepi Szociális Misszió február 4-én 5 órai kezdettel műsor, és táncos egybekötött teadélutánt rendez az általa fenntartott napközi otthon javára. A műsorban közreműködnek Fetter Irén tehetséges tanítványa: Gruber Eva ének, Baranyi Bella hegedű és Vajda Ildikó ritmikus táncszámokkal. A jó hangulatot Boros Józsa és Bandi cigányzenekara biztosítja.

— Dr. Heretiú Miron főorvos, dermatovenerologus újból rendel. Piata A. Iancu 16.

— Az Alboteanu-ügyben előreláthatólag más egyének ellen is megindítják a bírósági eljárás. Bucurestiből jelentik: Az illovi vizsgálóbírószág teljes eréllyel folytatja a vizsgálatot Alboteanu és társai ügyében. Ionescu vizsgálóbíró kedden kihallgatta Virgil Cerchet, az „Ordinea“ című lap igazgatóját, aki, mint ismeretes — feljelentést tett az ügyészségen az ellen a mód ellen, ahogyan lapjával abban az időben eljártak, amikor Alboteanu volt a sajtóállamtitkárság propagandaigazgatóságának vezetője. Kihallgatták a propagandaügyi miniszterium több tisztviselőjét is és a bucurestii nyomdávállalatok vezetőit az ügyvel összefüggő kérdésekben. Délután fél 5 órakor a vizsgálóbíró ismétellen maga elé rendelte Alboteanút, akit újabb kihallgatásnak vetett alá. Néhány perccel később megérkezett a vizsgálóbírószágra Eugen Iteanu volt propagandaügyi miniszter is, aki az ügyvel kapcsolatban szintén vallomást tett. Ennek megtörténte után a tartóztatásban levő volt miniszteriumi igazgatót Iteanuuval szembesítették. Ezután, mint informátort Sandulescu szenátor is kihallgatták.

Végrendelet

— Kérem, közlegyzen ur. pótfőlag vegye bele a végrendeletbe, hogy a temetésemen cigányzene megszólaljon.

— Rendben van. És milyen nótákat szeretnék hallani?

— Építészek, mérnökök és vállalkozók figyelmébe. Aradváros mérnöki hivatala ezután hívja fel ismétellen az építészek, mérnökök és vállalkozók figyelmét arra, hogy saját érdekében cselekszenek, ha kéri felvételüket a hivatalosan nyilvánított építészeti szakemberek névsorába. Ennek a névsornak összeállítása minden esztendőben megtörténik és már idén is megkezdődött, amennyiben a bizottság február elsején összeült. Annak ellenére azonban, hogy a város műszaki szolgálata csak azokat az építészeti terveket és munkálatokat hagyja jóvá, amelyek a hivatalos kimutatásban felvett szakemberek készítettek, mindössze néhány építész, mérnök és vállalkozó kérte a névsorba való iktatását. A bizottság a közeli napokban folytatós ülést tart és az érdekeltek eddig az időpontig pótolhatják a hivatalos nyilvánlistában való fölvételre irányuló kérelmet.

Ezerétszáz tambergő lesz az Iparos Bálán

Mottó: „Itt ma minden pénzbe kerül.
Potyára senkise derül.
Pénzes Zatskó vígan ürül.
Tántzol minden Lvány és nem ül!”

Az aradi Iparos Bálnak nemcsak a meghívója és a tiszteletjegyet helyettesítő „okmány”-a volt stilszerűen „céhbeli”. A bál rendezői gondoskodtak arról, hogy az egész mulatságra rányomja bélyezé: a régi céhvilág szelleme. Az illőnek és kalapácsnak nagy szerepe lesz a bál műsorában, amely egész sorozat kellemes meglepetéssel kedveskedik a közönségnek. Elég, ha valaki belép a kedves öltetességgel berendezett nagyterembe, azonnal ráragad annak vidám hangulata. Fakult céhzászlók, humoros, régmódi stílust mimelő feliratok fogadják a bál helyiségeibe belépő vendégeket. És természetesen olyan büffé, amilyen az ideai báljé idény egyetlen estéjén sem szerepelt. A rendezőség tisztában volt azzal, hogy szokatlanul nagy lesz a látogatottság, így gondoskodás történt arról, hogy még a késő reggeli órákban is legyen bőségesen enni és innivalójuk a vendégeknek. A büfféről és a különböző sátrakról Reinhart Gyuláné vezetése mellett az Iparos Otthon hölgybizottsága gondoskodik. Szorgos munkájukra nagy szükség lesz, mert Vlad Alexandru tábornok-főpolgármester és a hatóságok rokonszenves jóindulata folytán az Iparos Bál reggel hét óráig kapott záróra-engedélyt. Utóljára hagytuk a tombola ismertetését. Ez az Iparos Bál legnagyobb érdekfeszítő számot tartható attrakciója. A tombola, mint már jelentettük, példátlanul nagyszámú és ebben a viszonylatban teljesen szokatlanul értékes tárgyakal kedveskedik a közönségnek. Az aradi iparosok ambicionálják, hogy bombasikeri arasson ez a tombola. Mintegy ezerétszáz tárgy érkezett be már eddig is és a számuk a bál megnyitásától még hátralévő idő folyamán jelentékenyen emelkedni fog. Alig van iparág, amely ne képviseltetné magát. Több ezer leies tárgyakat lehet nyerni az ötletes tombolajegyekkel. A babaszépségszereplésen száz babaszépség jut, iparművészeti remek minden egyes versenyző bábu. Nincs szebb szabadisz, mint egy ilyen tetőtől-talpig ambícióval, szeretettel, ötletesen és igen fejlett izléssel felöltöztetett baba. A rendezőség részéről gondoskodás történt arról is, hogy az előreláthatóan feltűnően nagyszámú közönséget el lehessen helyezni. A nehéz problémát igen ötletesen oldották meg. Főbb mellékhelyiséget bocsátottak a nagyterem kívül a bál rendelkezésére és így nyugodtan garantálhatták, hogy akármilyen sokan lesznek, minden résztvevő kap asztalt és a nyitvahagyott területen táncolhat a fiatalság. A viszontlátásra az Ősi Aradi Tzéhek szombatesti Mulaccságnál

Március 9-ére tűzte ki a budapesti Nemzeti Színház Nyírő József új drámájának bemutatóját. Kolozsvárról jelentik: Megírta az Aradi Közlöny, hogy Nyírő József „Uj haza” címmel négyfelvonásos történelmi drámát írt. Az új Nyírő-dráma a „mádéfalvi veszedelem” utáni időkben játszódik le és a népvándorlások örök tragédiáját dolgozza fel. Az egyéni tragédiákkal párhuzamosan egy egész nép sorsa kavarog a színpadon, drámai feszültségű eseményeken keresztül a beteljesedésig. Az új történelmi drámát a műhöz méltó keretek között a budapesti Nemzeti Színház mutatja be. A bemutató napját a színház, értesítéseink szerint, március 9-ikére tűzte ki.

Az aradi Vörös Kereszt közleményel. Szombaton, február 3-án délután 5 órai kezdettel rendezi meg az aradi Vörös Kereszt” egyesület táncos teadélutánját, amelyre meghívják az aradi közönséget. A hangulatosnak ígérkező táncos teadélutánon katonazené játszik. — Az aradi „Vörös Kereszt” különben február 4-én, délelőtt 12 órakor tartja meg nagygyűlését a városháza nagytermében. Ezután felkéri a tagokat, hogy a nagygyűlésen megjelenjen szíveskedjenek.

Vasutigazgatóságí rendelkezés a Konstantin Keresztúr exportált fűrészáru-szállítmányok fuvarleveleinek javításáról. Az államvasut ígazgatósága utasította az egyes állomásokat, hogy azokat a fuvarleveleket, amelyek az átadás idejében javítások találhatók, iktatás nélkül utasítsák vissza s abban az esetben, ha a feladó utólagos javítást kíván kereszttelvezetni, ezt csak a szolgálati előírásoknak megfelelően fogadják el. Ez a rendelkezés azért vált szükségessé, mert azok az állomások, amelyek konstantinai rendeltetési fűrészáruszállítmányokat vesznek fel, oly fuvarleveleket fogadnak el, amelyekben lényegbevágó javítások történtek. Ez a rendelkezés épen a konstantinai rendeltetési fűrészáru szállítmányokat felvevő állomásokra vonatkozik.

A BUCURESTII MAGYAR DIÁKBAL az idén tálán fényben felújult az eddigieket. A „Liedertafel” termel már fél 10. kor tele voltak elegáns közönséggel s igazán senki sem gondolhatta volna, hogy ennyi szép magyar hölgy — főleg jeány — van ebben a városban. Körülbejül 10 órakor lépett a terembe Bárdossy László magyar követ feleségével. A következő pillanatban felhangzott a „Gaudeamus igitur” ismerős dallama és felvonultak a nyitópárok. A táncot Bárdossy követ felesége nyitotta meg Isky Iván diáklélnökkel. A gyönyörű bál főbbi részének már nincs története. Vig mulatás kivijágnis kivirradtig.

A Mosóczy-telepi Katolikus Női Misszió műsoros, táncos teát rendez február 4-én, d. u. 6 órai kezdettel a Kath. Otthonban, a „Napközi Otthon” javára.

Kéménytűz. Csütörtökön, a koraesti órákban a Duca-ucca 14. számú házban kéménytűz keletkezett. A kivonult tűzoltóság rövid idő alatt eloltotta a veszedelmesnek mutakozó tüzet.

Ertesitem az igen tisztelt közönséget, hogy Zsik ty Vladimir fodrászüzletében tolytatott 15 évi működés után a Str. Coganiceanu 16 szám alatt

borbély- és fodrászüzletet nyitottam. — Higienikus és pontos kiszolgálással állok az igen tisztelt közönség szolgálatára.

Szives pártfogásukat kéri **Tóth Albert.**

Aradi cselédány hirtelen halála. Csütörtök délután három óra tájban a Bulev. Reg. Ferdinand 7. számú házhoz hívták a mentőket, Freimann József aradi képkeregetező szolgálatában álló Balogh Erzsébet nevű 16 esztendő háztartásbeli alkalmazott hirtelen összeesett s mire a mentők a helyszínre érkeztek, halott volt. Közében sietve elhívták a közelben lakó Ujhegyi József dr. orvost, aki azonban már csak a beállott halált állapíthatta meg. Az orvosi vizsgálat során egyelőre nem sikerült megállapítani a halál okát. Balogh Erzsébet testén külsérelmi nyomok nem fedezhetők fel és mérgezési tüneteket sem állapított meg a vizsgálat. A hirtelen elhunyt fiatal leány egész nap munkáját végezte, nem panaszkodott semmi fájdalomról és munkaadója is érthetetlenül áll a váratlanul bekövetkezett haláleset előtt. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

SZINHÁZ

Vasárnap három előadás a Kamara Színházban — olcsó helyárrakkal

Szardán lesz Rezes György operettjének, az „Isten veled, szerelem”-nek ünnepélyos ősbemutatója

Vasárnap három előadást tart a Kamara Színház 20—50 leies olcsó helyárrakkal. Délután három órakor a rendkívül érdekes és nagy sikert aratótt „Küjönös szerelem” kerül színre premier szereposztásban. Délután 6 órakor a szezon legnagyobb slágeroperettje, a „Zsimberi-zsombori szépasszony” képezi a műsort. A pompás operett iránt még mindig élénk az érdeklődés. Este 9 órakor Vaszary rendkívül kacagató bohóza, a nagy-sikerű „Klotild néni” kerül színre.

A társulat már megkezdte Rezes György operettjének, az „Isten veled szerelem”-nek próbáit. Az operettben tizenöt szöbbnél-szöbbs sláger igazolja Rezes György kivételes tehetségét. Annyi bizonyos, hogy az ősbemutató a szenzáció erejéve fog hatni. Az „Isten veled, szerelem” rendkívül érdekes szövegét Nádasy László ismert budapesti szövegíró írta, míg a dalok ötletes szövegét Illiczky László népszerű budapesti versíró kitűnő munkája. Az ünnepélyes ősbemutató szardán lesz, a társulat legjobb erőivel.

A KAMARA SZINHÁZ MÜSORA: PÉNTEKEN és SZOMBATON: Nincs előadás. VASARNAP 3 ÓRAKOR: „Küjönös szerelem”. 6 ÓRAKOR: „Zsimberi-zsombori szépasszony”. 9 ÓRAKOR: „Klotild néni”. SZERDÁN: „Isten veled, szerelem”. Rezes György operettjének ünnepélyes ősbemutatója.

HOLNAP
FEBRUÁR

3

IPAROS

BÁL

Január 31-ike után is elfogadják a kereskedők, iparosok és szabadfoglalkozásuak adóvallomását

Mint ismeretes a pénzügyminisztérium legutóbbi kelt rendelete értelmében, minden kereskedő, iparos és szabadfoglalkozásu egyén január 31-én tartozott adóvallomást tenni.

A pénzügyigazgatóság azonban a legnagyobb jóindulattal kezeli a kérdést és utasítást adott az illetékes tisztviselőknél, hogy az adóvallomásukat január 31-ike után is elfogadjassák.

Magyar Bál Lugoson. A lugosi magyarság ez évi bálja, amelyet a Dacia-színház összes helyiségeiben tartottak meg, fényesen sikerült. A Magyar Népközösség lugosi szervezetének tagjai teljes számban jelentek meg és képviselve volt a környék magyarsága is. A bál vidám hangulatban folyt le és a tánc reggel hét óráig tartott. A bál jövedelmét a lugosi Magyar Otthon fenntartására fordítják. A rendezés körül Arató András szerkesztő, a Magyar Népközösség lugosi tagozatának elnöke és Soós Lajos református segédlelkész, a kulturális osztály vezetője, szereztek érdemeket.

Aradi rendőrtiszt ügye. A Monitorul Oficial január 30-iki számában belügyminiszteri határozat jelent meg, amely megváltoztatja azt a korábbi rendelkezést, hogy Mangra Vasile, volt aradi rendőrtisztet 1937. október 19-iki hatállyal eltávolították a rendőrség szolgálatából. A határozat értelmében ezt a rendelkezést úgy változtatták meg, hogy Mangra Vasile rendelkezési állományban lévőnek nyilvánították.

A reklám hatása

Cinege ur, aki hirdetésí ígynök, felkeres egy kereskedőt és tyukat beszél a hasába, hogy minél több hirdetés adjon fel.

- A reklám, uram — magyarázza — egyetlen biztos ut a sikerhez.
- Na, ne mondja.
- Egy példát is hozok fel önnek.
- Halljuk.
- Nézze, kérem, itt van a kacsa. A kacsza a legnagyobb csendben tyújk. Ellenben itt van a tyúk. Mikor a tyúk tyújk, irtó kőkodásosolást visz végbe.
- Na és?
- Na és ez a magyarázata annak, hogy a tyúktojásban nagyobb a kereslet, mint a kacsatojásban.

MEGBÜNTETÉK, MERT JOG TALANUL MAGANAK KÖVETELTE A TALALT PENZT. Ötvös István 35 éves buzsáki lakos még a múlt év folyamán az egyik főtéri üzletben tartózkodott, amikor egyik alkalmazott 500 leies bankjegyet tájált a helyiségben. Ötvös István magának követelte a pénzt, de később kiderült, hogy azt nem ő vesztette el. Ezért fejjelentést tettek ellené és a törvényszék büntetést előletere való tekintettel példás büntetéssel illette és háromhavi elzárásra, valamint 2000 lei pénzbüntetésre ítélte.

Nyomában van a rendőrség a harmadszor meg szökött sitalpas betörőnek és társainak. Bucurestiből jelentik: Most váltak ismeretessé Florica Florescu, sitalpas betörő és két társa, Mircea Colonel és Nicolae Niculescu szökésének részletei. Amikor a rabszállító kocsin a vácárestli fogházból az ügyészségre vitték a három betörőt, hírhedt társukkal, Broitmannal együtt az őket kísérő fegyőr az előírásokkal ellentétben nem a kocsin kívül részén levő helyén tartózkodott, hanem a hideg miatt beült a kocsiba. Ekkor fogamzott meg a betörőkben a szökés gondolata. Rávetették magukat az örré, megkötöztek s megfenyegették Broitmannot, majd hárman megszöktek. Nincs kizárva, hogy külső cinkostársak is voltak.

ARANYKINCSET TALALT NÉGY PRAHOVAI MEGYEI FÖLDMŰVES. Bucurestiből jelentik: Négy prahovamegyei, Gherghita községben földműves árasás közben egy ládát talált. Felőrték a ládát s később bizonyosan arab értékes aranyérméket találtak benne. A parasztek rendkívül megörültek a talált kincsnek s az aranyat anélkül értékesítették, hogy előzőleg a hatóságokat értesítették volna a leletről. A lefedeztet tudomására jutott a községi esendőrsegnek s a földművesek ellen megindult a vizsgálat. A törvény szerinti hasonló esetekben úgy körtöközik, hogy a talált kincset be kell szolgáltatni a hatóságoknak, amely azután megfelelően részesíti azok értékéből a felledezőket.

Savrache Cristina

ismert román ének-művész nő egyetlen hangversenye február 10-én, este 9 órakor a Kulturpalotában.

Műsoron román és külföldi zeneszerzők művei. Zongorán kísér: Dagóbert Buholy.

Jegyek elővételben kaphatók a DIECEZANA könyvkereskedésben.

SPORT KÖZLÖNY

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

Favoritgyőzelmek a jégkorong-bajnokságban

Bucuresti. Megkezdődtek a nemzeti jégkorong-bajnokság küzdelmei. Az első mérkőzéseken a Rapid FC a Jahn együttesével mérte össze erejét, míg a Dragos Voda a KAC együttese felett aratott győzelmet. Vanu miniszter rövid beszéd keretében nyitotta meg a nemzeti bajnokságot és nagy megelégedéssel vette tudomásul, hogy a labdarúgó játékosok közül igen sokan művelik ezt a téli sportot és így állandó edzésben vannak.

RAPID—JAHN 6:2 (3:0, 1:0, 2:2). A vasutas-csapat az első harmadban erőteljesen rohamozott

és sikerült is három gól előnyre szert tennie. A Jahn a második és harmadik harmadban egészen feljavult és mérő ellenfele volt a Rapidnak.

DRAGOS VODA—KAC 5:1 (1:1, 0:0, 4:0). A kolozsvári fiúk az első két harmadban nagyszerűen állták az ostromot. A cernauti csapat erőteljesen és határozottabban játszott, ennek tulajdonítható, hogy a harmadik harmadban teljesen felükerekedett és egymásután négy gólt helyezett el ellenfele hálójába.

Beszélgetés a Bucurestibe szerződött Schaffer Alfréddal, aki a Rapid edzője lett

Budapest. Schaffer Alfréd a következő nyilatkozatot adta:

— Kénytelen az ember kenvér után nézni — magyarázta — Azt hiszik, hogy huszéves külföldi barátságaim alatt összeszedtem már annyit, amiből gondtalanul éldeghelhetek esztendőig? Neveléses!.. Csak egy példát mondok. Két bajnokságot nyertem a Hungáriával. Akár hiszik, akár nem, a két bajnokságért kapott rápénzem úgy elment, hogy magamnak még egy nyak kendőt sem vettem belőle. Ruhát kapott a családóm minden tagja. Szép kis rokokoyereket hoztak és mutattak be. Vettem neki minden szükséges holmit. A legfinomabbat. Nekem ugysem volt gyerekkoromban ép cipőm, lyukatlan ruhám. legyen legalább a mai gyerekeknek. Majd visszafizeti a jó Isten.

— Még szegény Meisl Hugó életében, ezélt körülbelül tíz esztendővel, hívtak, csalogattak engem az olaszok. Mauro és a többiek: menjek Olaszországba, tanítsam az olaszokat. Akkor azt mondtam, köszönöm én egvelőre Németországhoz szoktam, de majd egyszer visszatérek erre a meghívásra. Hát most visszatértem. Írtam nekik. Választ is kaptam, hogy váriám meg a Fiorentina meghívását, annak kell edző.

Vajaki megkérde, miért is nem ment el Columbiába edzőnek. Hiszen tárgyalt, levelezett velük is.

— A háboru kitörése megakadályozott — felel „Spéci”. — Pedig már úgy gondoltam, no, Schaffer, két esztendő alatt összerakhatsz magadnak Columbiában annvit, hogy azután idehaza is elkezdhetesz valamit és nem kell csavarognod a világban. A havi ötszáz dollárból csak ötvenet tudtam volna elkölteni, a többit félrelehettem volna. Sajnos, nem kezdhettem meg a takarékos életet Columbiában.

A Fortuna sportegyesület közgyűlése

Vasárnap d. e. tartotta rendes évi közgyűlést a Fortuna sportegyesület, mely alkalommal beszámolt az elmúlt évi sikeres sportműködéséről. A tagok élénk részvétele mellett lefolyt közgyűlés megelégedéssel vette tudomásul az egyes szakosztályok tevékenységéről szóló beszámolókat, majd a tisztikar részére megadván a felmentvényt, a következő tisztikart választotta meg egyhangú lelkesedéssel: Tiszteletbeli elnökök: Pascu Gheorghe, Macian Nicojae, Faragó Zoltán, Szilágyi Lajos, Nagy Béla. Elnök: Nuver József. Ügyvezető elnök: Kacsó György. Alelnökök: Vogei Miklós, Juhász János. Klubkapitány: Gligorescu Stefan. Titkár: Muntean Alexandru. Pénztárnokok: Schwarcz Károly, Kurunczi Jenő. Elnökök: Juhász József, Czibre József, Nádasky Ilyés, Tamás Béla. Fegyelmi bizottság: Albu Trajan, Măncuț Petre, Juhász János. Gondnok: Bedő Gusztáv. Választották még egy 15 tagú választmányt is és Nuver elnök székfoglaló programbeszéde után lelkes hangulatban ért véget a népes közgyűlés.

O A szövetség újból foglalkozott a Rapid—Juventus mérkőzésen kitört botrány ügyével. A tanak kihallgatása után Vintila, Rădulescu (Rapid) és Naciu (Juventus) játékosok szereplési jogát 15 napra felfüggesztette. A büntetés december 3-án kezdődött, úgy hogy az már le is járt. Moldoveanu, Simkó és Sipos látékosokat pedig megdorgálta a szövetség.

O Az országos korcsolyázóbajnokságokat február 4-én kellett volna megrendezni Kolozsvárott. A szövetség most úgy határozott, hogy a bajnokságokat későbbi időpontra halasztják, mert a versenyzők nagyszámú elutazott Garmisch Partenkirchenbe.

Schafferi mondás:

— A népszerűséget sohasem kerestem, az kergetett engem Európán keresztül.

— Megmondtam Dietz dr.-nak, hogy minden dicsőséget, minden népszerűséget neki engedek át, én sohasem fogok odaállani még egy fényképező gép elé: sem, csak bizza rám a dolgokat!.. Hiába volt. Amint bejutottunk a döntőbe, mintha a rossz szellemek szabadultak volna fel. A kapitány is parancsolni kezdett. Nem tette be Korányit és Toldit, mire Turay is lemondta. A fiúk jöttek hozzám. Nem tehettem semmit sem. A mérkőzés alatt, 1:1 után Vincze (aki egyébként remek labdarúgó, de akkor nem volt játékban és nem tehet semmiről) három gólhelyzetet hagyott ki. Elbukott a magyar csapat, de ma is állítom, hogy nem a játékosok buktatták el.

— Elmezyek Bucurestibe. Hallom, milyen remek a román fiatal anyag. Ott jól megtanulok románul és olaszul. Ahelyett, hogy regényeket olvasnék, majd olaszul és románul fogok tanulni. Félév, egy év alatt készen leszek a tanulással és hiszem, hogy a latin országokban még lesz kelte a Schaffer-iskolának.

— Sok ismerőssel találkozik majd Bucurestiben!

— Igen, hallom, hogy Barátky is a Rapidban játszik.

— Mi van Auerral?

— Auer is ott játszik. Miért ne játszana a jövőben is? Ennekem az a nézetem, hogy ha Párisban az olimpián megnyerhette a marathoni futást Stenroos, a 35 éves finn futó, vagy ha Amsterdamban az 5000-es olimpiai bajnokságban győzhetett a 38 éves Ritola akkor Auer is rughatja még a labdát az ő 32 évével. Elvégre a marathoni futáshoz csak nagyobb erőfeszítés kell, mint a labdarúgáshoz!

TEKESPORT

Befejezte az Infratirea egyéni háziversenyét, melyt már az új bajnoki szabályok szerint — minden fíra három dobás téve — bovyolt le, közséri huszonhét dobásos kísérlettel. Az eredmény így jó és a következő sorrendet alakította ki: 1. Pascu Gh. 31 fa, 2. Kertész 30 fa, 3. Nagy II. 28 fa, 4. Fritsz 26 fa 5. András 24 fa.

A Prieteni rendes évi közgyűlése vasárnap, f. hó 4-én délelőtt 10 órakor lesz a Husiparosok székházának tanácstermében, melyre a tagok teljes számu és pontos megjelenését kéri az elnökség.

A bajnokságra előkészítő mérkőzések során, vasárnap a Tricolor látja vendégül délután 4 órakor a Prieteni csapatát, a München-vendéglőben levő pályáján, majd este 7 órakor a Prieteni a Metalurhis-tal játszik a Husosok pályáján barátságos edzőmérkőzést.

A tekekörzet legközelebbi ülése február 5-én, hétfőn este 8 órakor lesz a Husiparosok székházában levő hivatalos helyiségben, melyre pontos megjelenést kér a körzet elnöksége, annál is inkább mert a csapatbajnokság tavaszi fordulójának sorsolása és más fontos ügy megtárgyalása szerepel az ülés programján.

A Fortuna egyéni tekeversenye áll a vasárnap tekezősport érdeklődésének homokterében, annál is inkább, mert a díjazások szokatlanul gazdagok. A verseny már szombaton este veszi kezdetét a Nagy Béla-vendéglő versenypályáján és vasárnap reggel folytatva a holtversenyeket eldöntő rádobásokkal, vasárnap este 9 órakor ér véget. Az érdekes versenyen bizonyára valamennyi egyéni versenyzőnk részt vesz.

PÉNTEK, FEBRUÁR 2.

Bucuresti. Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti és kulturális és sportközlemények. 13.30: Dinu Sebastianescu zenekara, Jean Moscopol énekszámával. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: N. Broasca klarinétosik, D. Theodoru hegedül és Seratu Antropov csellózik. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 19.55: Román repülőgéppel Ankarában. Gh. Fotino tanár előadása. 20.15: Aurel Alexandrescu, Th. Serbanescu dalaiból énekel. 20.35: Közvetítés az Operából. Verdi: Rigolettó. Négyfelvonásos opera. 21: Hírek. 21.55: Sportközlemények. 22.30: Hírek. 23.20: Könnvü szórakoztató lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 13.30: Operaházi zenekar. 14.45: Hírek. 15: Magyar Imre cigányzenekara. 16: Tarka gyermekdelután. 16.35: A rádió szalonzenekara. 17.30: Utiképek a Keleti-tengerről. Clementis Ervin előadása. 18: Hírek. 18.15: A gyermekért. Egyházi hangverseny. 18.55: Hangképek a garmischpartenkircheni nemzetközi sport versenyekről. Beszélő Pluhár István. 19.15: A táncoló ifjuságnak. Hanglemezek. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Pillangókisasszony. 21.25: Külügyi negvedóra. 22.40: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. Cselényi József énekel.

Budapest II. 12.15: Szórakoztató hanglemezek. 19: A gyermekért. Egyházi hangverseny. 20.30: Hegylakó ruszin törzsek. Bonkáló Sándor dr. egyetemi tanár előadása. 21: Hírek. 21.25: Tánclémezek. 22: Országos Postászenekar. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál.

SZOMBAT, FEBRUÁR 3.

Bucuresti. Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizállásjelentés és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 13: Vasile Julea zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 18: Az Országör-szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Dráma és filmkrónika. 19.17: Anjuta Oxinuit és Ritta Brodsky kétzongorás műsora. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania. 20: Ion Zamfirescu előadása. 20.10: Rádió-szalonzenekar. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: A zene folytatása. 21.50 Tánclémezek. 22.10 Hírek, sportközlemények. 22.30: A zene folytatása. 23: Román zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre, franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, éttrend. 11: Hírek. 11.20 Felolvasás. 13.10: Steller Mária magyar nótákat énekel, kíséri Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Felszakad a köd. Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.45: Zöld farsang. Vidám népi játékok és népdalok, kórusfeldolgozásban. 19.20: Az iskolánküvüli női testnevelés. Mártonffy Zelmá előadása. 19.45: Lemadin Ernő zongorázik. 20.15: Hírek. 20.25: Zeneszerző uralkodók. 21. Üzemzavar Lakihegyen. Közvetítés a Csepeli Nagvadóról. 21.20: Vidám farsang a telefonhíromdóban 40 évvel ezelőtt. 22.40: Hangképek a garmisch-partenkircheni téli nemzetközi sportjátékokról. Beszélő Pluhár István. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.05: Közvetítés a Vitézi Bálról. 23.20: Színes farsangi tánclémeziforgatás. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 18.50: A Szociális Misszió Társulat előadása. 19.45: Mezőgazdasági félfóra. 20.30: A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22: Időjárásjelentés.

Weygand tábornok, a Kaukázus új hőse

Rendkívül érdekes megjegyzések a francia tábornok szíriai és távolkeleti küldetéséhez

Hogyan működik a szövetséges hatalmak katonai és politikai diplomáciája a szovjetek háta mögött..?

Hága. A „Telegraaf” részletesen foglalkozik Weygand tábornok szíriai küldetésével és a török vezérkarral napok óta folytatott megbeszéléssel. A lap katonai szakértője szerint Weygand tábornok szíriai küldetése képezheti a jövő alakulásának kulcsát. Ha sikerül az angol-francia felvonulási terv, akkor a szovjet hadipotenciájának 80 százalékát semmisítik meg. A Fekete-tenger és a Kaspi-tó közötti terület jelenti az orosz hadiipar centrumát. A bakui petrolium és a Donec-medence szene nélkül az orosz birodalom hadi ereje megbénul. Ukrajna és a Transzkaukázus a nehézipar olyan súlypontját képezik, melyet távolról sem pótolhat az Ural és a Balkán-tó környékén kialakított új iparterület.

A Kaukázusban érc van és olaj van s mikor 1918-ban a törökök Karszót, Batum felé törték előre, utközben belebotlottak egy német frontba, amelyet csak úgy váratlanul vettek eljűk, tekintet nélkül szövetségi kapcsolatokra, tekintet nélkül ünneppélyesen aláírt egyezményekre. Nem tévedés:

a központi hatalmakkal szövetséges Törökország, amely a breszt-litovszki szerződésben Németország és a Monarchia aláírásával ellenjegyzett jogát akarta érvényesíteni, német csapatokba ütközött a Kaukázusban.

Furcsa volt a helyzet, Németország az erősebb jogával élt olyan célok érdekében, amelyek akkoriban egészen közelfekvőnek látszottak. Ukrajna fele volt német katonasággal és német szakemberekkel, nem lehetett pontosan látni, hová vezet az orosz zűrzavar és

Berlinben úgy látták, hogy az ukrajnai gabona meljé nem árana megszerezni a kaukázusi érceket és az olajat.

Főleg az olajat. Véletlenül a törökök utban voltak. Meglepő volt, hogy amit Breszt-Litovszkban adakozó szívvel adnak, a helyszínen elveszik, de világpolitikát nem lehet szentimentalizmussal csinálni.

A törökök zavarodottan megállták az örmény határon. Nem először és nem utoljára. Talán merészebbek lettek volna a németekkel szemben is, — később kiderült, hogy egyetlen hadosztályt mozgattak az óriási hegyek között, — ha nem öríznek oly véstérhes emlékeket a Kaukázusból.

Enver pasa balsikerei

Enver, akinek képességei nem állottak arányban eleganciájával és azzal a pozícióval, amelyet a Magas Porta kezéből betöltött. 1915-ben világraszóló győzelmet akart aratni a Kaukázusban, miután szürke csapaparancsnokok a hegyek adta előnyök kihasználásával már megállították a támadó oroszokat.

Enver megjelent a helyszínen és átvette a parancsnokságot, napok leforgása alatt olyan zűrzavart teremtett, hogy még a meljé beosztott német vezérkari tiszték se tudták eligazodni benne s egy szép napon észrevette, hogy „elől is orosz, jobbra is orosz, balra is orosz, de hátul is orosz...”; boldog volt, hogy ép bőrrel szabadult a diadalmas hadjáratból. Ettől fogva a törökök csinján bántak a kaukázusi fronttal, itt lemondtak a „nagyvonalu hadviselési módról”. Az oroszok pedig Bakuban nyugodtan furták az olajkútakat.

Mikor összeomlott a központi hatalmak frontja, Aszerbeidzsánban angol támogatással kis köztársaságot csináltak mohamedán jelleggel. A köztársaság pontosan addig élt, amíg Anglia érdekesnek látta protektorátust gyakorolni felette. Mikor némileg tisztázódott az olaj világpiaci helyzete. Anglia sok szerencsét kívánt az aszerbeidzsáni uraknak olajmezőik értékesítéséhez és függetlenségük örömehez, csapatait elvonultatta Perzsia felé, amelyek Iránnak nevezték. Az aszerbeidzsáni urak boldogok voltak, örültek függetlenségüknek és talán e vidék hagyományainak megfelelően éppen azt tervezték, hogyan lehetne ki-

írtani a kevésbé mohamedán és török jellegű törzseket, mikor — az angol kivonulás és az újabb esemény között igen kevés idő telt el... —

a vörös hadsereg, elintézvén a kozákokat és a Kaspi-tenger északnyugati partján élő különféle népeket, bevonult Aszerbeidzsánba és már nem is volt aszerbeidzsáni köztársaság.

A hatalom átvétele e vidék hagyományainak megfelelően történt és szegény georgiai hercegek, dagesztáni és aszerbeidzsáni khánok családörténetei megjelentek véres lapokkal, ha ugyan voltak ilyen családörténetek.

Szovjet-Oroszország visszaszerezte a cári birodalom által elvesztett hatalmat a kaukázusi néprajzi minakollekció felett.

A hagyomány szerint Noé a Kaukázusban, az Ararat hegyén kötött ki vizözöni hajójával, családjával és állataival. A Kaukázus népeit szemlélve azt kell hinnünk, hogy több Noé volt és több vizözöni hajó: mind egyik más-más fajta embert hozott s azok itt évezredek óta ölték egymást, de azért gyarapodtak is és fennmaradt a nyomuk. A törökök, tatárok, perzsák, örmények, — már amennyi maradt belőlük a tervszerűen végrehajtott irtási műveletek után — georgiak, s beszivárgott oroszok mellett békében vagy békétlenségben élnek itt cserkeszek, kalmukok, ngajok, abkhazok, abaszincok, kabardok, darginok, kurinok, aszettek, turk-mének, leszgek, cssecsenzek, avarok... S Isten

A Kaukázus természeti kincsei: ezüst, réz ólom

Az olajvidék vasúti összeköttetése megközelítően azonos a naftavezeték irányával, jelentősége tehát igen csekély. Amíg a naftavezeték zavartalanul ünthetik az olajat Batumban, Tuapszeben és Rosztovban, addig nincs szükség vasúti szállításra. Ha már nem ünthetik, akkor már vasúti összeköttetés sincs.

A naftamezők Baku, fejjebb Derbent és Machacs-Kala vidékén fekszenek, jórészt közvetlen a Kaspi-tó mellett. Iránból aránylag könnyen megközelíthetők szárazföldi úton és ha egyszer egy ország — vagy két szövetséges nagyhatalom — annyira kipüntheti érdeklődésével ezt a vidéket, hogy másfélmillió hadsereget szállít a Kaukázus elé uttalan utakon, amelyeket egyetlen szál vasúti vonal enyhít annyira, amennyire nem fogja sajnálni az áldozatot azért sem, hogy lehetővé tegye csapatok vízi szállítását és kieroszakolja Baku és Machacs-Kala között a partszállást.

Batum és Leninakan között, közvetlen az orosz-török határ mellett rezejt és sót, Kutaisz és Batum között kőszén, Ordzonikidze vidékén ezüstöt és ólomot bányásznak. Az olaj mellett hátérbe szorul e bányászati kincsek értéke, de ha már vannak, kétségtelenül ott szerepelnek a Weygand-féle expedíciós hadsereg felállításának indokoltságában.

...S a németek is kétségtelenül számottevőnek nemcsak az olajjal, hanem a kaukázusi ólommal és rézzel is, mikor mérlegelték állásfoglalásukat egy kaukázusi angol-francia támadás esetére.

Az aszerbeidzsáni epizód után Anglia sakknyelven szólva elsáncolt az oroszok előtt: meg erősítette befolyását Iránnban, Afganisztánban pénzt és fáradságot nem kímélve

igyekezett visszaszorítani az oroszokat, — mindenestre minél messzibbre Peshavartól, India kapujától —

Irakot kezében tartotta, a törökökkel igyekezett barátkozni, amennyire Kemal orosz-barátsága megengedte. Az angol akciók kisebb-nagyobb nemzeti jellegű megmozdulások zavarták, de nem tudták eltéríteni céljától és az 1937. július 8-án Teherán mellett, Saadababban kötött négyhatalmi

tudja, — még a néprajzi tudomány sem, mert a Kaukázus nem mondható ideális kutató területnek tudósok számára... — még hányféle nép maradt a éj itt az óriási hegyek között és a lejtőn, amely északnyugatra haladva Rosztovnál, nyugaton Temrjuknál érj el az Azovi tengert, Novorosszijszknál a Fekete tengerre tekint, északkeleten, keleten és délkeleten a Kaspi-tóra tárul.

Ezen a vidéken mindig az volt a történelem, hogy egyik törzs igyekezett kiirtani a másik törzset, maj esélyeket latolgaiva értejtetlen dolog volna mérlegre tenni a kaukázusi népfajok vonzódását ilyen vagy olyan irányban. Sem az elkoldusodott georgiai hercegek, sem a pusztajáró kalmukok sem számítanak, mint nép, egy kaukázusi háboru esetén. Ez a vidék hadszíntér lesz, ha a dolgok fejlődési iránya nem változik. Délről és északról idegenből hoznak majd katonákat, akik harcolni fognak Bakuért, Mahacs-Kaláért és az olajvezetékért,

amelyek három irányban viszik a petróleumot Európa piacai felé:

I. Baku—Batum: a Kura folyó felett, a Kaukázus északi lánc és a georgiai—örményországi hegylánc között fut a vezeték;

II. Machacs-Kala—Tuapsze: az északi hegylánc, tehát a második természetes orosz védelmi vonal mögött folyik a Kaspi tó föl a Fekete-tengerig az olaj;

III. Vorosilovszk—Rosztov: elágazás a második olajvezetéknek, az Azovi tenger északkeleti sarknál fekvő nagyvároshoz vezet, Szovjetorszag belsei fogyasztásának ellátására szolgálja, de ha egyszer tengeri erők lehetetlennek tennék a szállítást Batumból és Tuapszeből Odessza s onnan Németország felé, ennek a vezetéknek kellene felvennie és továbbítania a német szükségletet is.

Rosztovtól Charkov irányában terveztek egy negyedik naftavezetékét. Angol források szerint ez a vezeték már elkészült volna. Orosz és német források szerint még nem. Az olvasó válogasson a források között. (Ha sokáig tart a háboru, nem kétséges, hogy ez a vezeték is elkészül, mert legalább olyan szükséglet lesz Németország számára, mint a galicjai vasútak teherbírásának fokozása).

szerződés kétségtelenül angol érdekeket szolgált. E szerződésben — mint ismeretes — Iran, Törökország, Afganisztán és az 1927-ben függetlenné vált, de változatlanul angol befolyás alatt maradt Irak kölcsönös megnehtamadási kötelezettséget vállalt egymás iránt. A saadabadi egyezménybe szerették volna bevonni Ibn Saudot is, de Lawrance-nak nincs megfelelő utóda az Intelligence Service-ben és és Saudi Arabia még független polgárát csinál.

Majdnem egyszerre röppent fel három hír a világsajtóban:

1. A saadabadi szövetséget katonai jellegűvé alakítják át.
2. A szíriai francia-angol hadsereg létszáma már túlépte a másfélmilliót.
3. Weygand Ankarában tárgyal.

Másfélmillió ember szórakoztatási célból aligha vonthat össze Kis-Azsiában és Weygand se utazgat ok nélkül Ankarába. Valami készül a Kaukázusban.

Törökország, Irán és Teherán légihaderejének nagysága

A katonai szakkönyvekből megtudjuk, hogy az esetleges kaukázusi hadjárat szempontjából elsősorban érdekelt Törökorszagnak a földrengés által tönkrement Erzincanban hadsergelfelügyelősége van, a háborus előkészületek szempontjából számításba veendő hadtestparancsnokságok Erzerumban, Dyarbekirben, Tokatban vannak, egy repülőezred Dyarbekirben székel.

Törökország ágyú orosz és angol gyártmányuak. Repülőgépei németek, angolok, franciák, olaszok, oroszok. Iránnak is van vagy 200 öreg repülőgépe, Teheránnak repülőezred. De ezek nem sokat számítanak. A Kaukázusban — ha lesz háboru — Weygand lesz a hadvezér és nem a török-iráni-iraki-afganisztáni légiflotta (mert az is van: mintegy 50 gép) fog támadni. És nem valószínű, hogy Sztalin a finn frontról küld hadvezért Weygand ellen.

A Corriere della Scra írta: Németország is fegyverbe áll, ha Anglia a Kaukázusban támad.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Milyen kereskedők tartoznak ellenőrzés alá

Az uzoratórvény főbb rendelkezései

A közönség és a nemzetgazdaság nyugalma és fejlődése érdekében bocsátották ki 1939. november 18-án a Hivatalos Lap 268-ik számában megjelent 4099. számú törvényrendeletet, amely előírja a nemzetgazdasági minisztérium határozata folytán közszükségleti cikkeknek minősített áruk árának ellenőrzését.

A törvényrendelet értelmében ellenőrzés alá tartoznak az összes kereskedők, valamint

mindazok a személyek, akik vásárolnak és ismét adják közszükségleti cikkeknek nyilvánított árukat és gyári termékeket.

Mind ezeket úgy tekintik, mint detail-kereskedőket, függetlenül attól, hogy milyen formában kapják áruikat. Azoknak az elárusítóknak, akik ilyen kereskedést folytatnak, a következő kötelezettségeik vannak:

Az árjegyzékek benyújtásának és az árak feltüntetésének módozatai

a) Össze kell állítani és feltűnő helyen ki kell függeszteni a közszükségleti cikkek árakát, feltüntetve azt a mérőegységet, amellyel azokat árulják. (Ez lehet kilogramm, liter, doboz, darab.) Ez azt jelenti, hogy

minden közszükségleti cikkre kötelesek felírást készíteni, ami feltűnően az árukat és az eladás módját (kilogrammban, dekában, dobozban, darabban, literben). Ezt a felírást vagy cédulát rá kell ragasztani, vagy tűzni az illeto árura (zsákra, dobozra és minden közszükségleti cikkre minősített árura.)

b) A kiskereskedelmet folytató kereskedőnek árjegyzéket kell összeállítania, amelyben feltűnően az összes közszükségleti cikkek vásárlási árát (számjakkal igazolva azokat), valamint az eladási árat. Ez

a kimutatást feltűnő helyen ki kell függeszteni a boltban vagy a raktárban. Az árjegyzék másolatát a városházához kell benyújtani.

Minden hónap 1-én és 15-én egy másolatot kell benyújtani a városházához, amelyben fel kell tüntetni az illető időközben bekövetkezett árváltozást. Abban az esetben, ha egyetlen árucikknél sem történt változás, 1-én és 15-én a városházához egyszerű levelet kell beadni, amelyen fel sem kell bélyegezni és amelyben a kereskedő megírja röviden és tisztán, hogy az árak nem változtak. Ebben az esetben a legutóbb benyújtott kimutatás marad érvényben. Az árjegyzéket, valamint azt a levelet, amelyben a kereskedő közli, hogy az árak nem változtak, a következő napon kell benyújtani a városházához. A hónap első felére szóló kimutatást 1. és 5-ike között, a második felére szóló kimutatást 15. és 20-ika között.

Jegyzéket kell adni a vásárlásról

c) Minden kiskereskedő köteles a vásárló kérésére bélyegtelen jegyzéket adni, amelyben feltűnően a neki eladott árut és annak árát.

d) Minden kereskedőnek meg kell őriznie az áruk vásárlási számláját, amelyet az ellenőrző szerveknek be kell mutatnia.

Mindazok a kereskedők akik a törvény értelmében ellenőrzésnek vannak alávetve, külön helyiséggel kell hogy rendelkezzenek, ahol az árukat forgalomba hozzák. Ezenkívül

látható helyen ki kell függeszteni a hivatalos bizonyítványt a rájuk kivetett évi jövedelmi adójukról.

f) Minden kereskedő köteles, hogy üzletének külső részén, vagy cégabláján felünyesse a vállalkozás tulajdonosának vezeték és keresztnévét.

A kiskereskedők megengedett haszna

g) A kiskereskedőknek a közszükségleti cikkek néli 12 százalékos haszon van megengedve, amit az áruk beszerzési árához számítanak hozzá. Az áruk beszerzési árát a következőképpen állapítják meg. A számlájával igazolt vásárlási ár, amire még hozzászámítják a bélyeg- és szállítási díjat, mindehhez hozzáadnak 5 százalékos üzemi költségét. Römlendő anyagoknál a beszerzési ár kiszámításánál figyelembe veszik az illeto áru természetét, aminek megfelelően még egy hányadot számítanak az árhoz. A fentiek alapján tehát az eladási árat a következőképpen számítják ki:

A számlájával igazolt vásárlási árhoz hozzáadják a bélyeg- és a szállítási költséget, mindehhez hozzáadják öt százalékot, ami az üzemi költséget képviseli és mindehhez végül hozzá számítanak maximum tizenkétféle százalékot, ami a kereskedő haszna.

Ha a kereskedő a fenti kimutatáson felüli százalékos haszonnal adja el áruját, a törvény értelmében kihágást követ el és a törvény értelmében megbüntetik.

A kompenzációs ügyletek likvidálásának szabályozása

A január harmincadikán megjelent Monitorul Oficial minisztériumi jegyzőkönyvet közöl, amely a következő intézkedéseket tartalmazza:

I. A nemzetgazdasági miniszter felhatalmazást nyer, hogy miniszteri határozattal alapítsa meg a kompenzációs ügyletek felszámolására meghatározott átmeneti rendszer alkalmazását. Ez a rendszer az 1939. szeptember tizenhatodika előtt engedélyezett azon kompenzációs ügyletek-

re vonatkozik, amelyeknek végrehajtása megkezdődött és amelyek meghatározott időpontra szólnak.

II. Az ezen ügyletekből származó devizák felhasználása a kiadott kompenzációs engedélyben meghatározott feltételnek megfelelően történik.

III. Az első szakaszban meghatározott műveletek felszámolásának 1940. augusztus 31-ig meg kell történniük.

Magyar nyelvű mestervizsgákat kíván az ország magyar iparostársadalma

Az Országos Magyar Iparos Egyesület vasárnap megtartott kolozsvári alakuló közgyűlésén elhangzott egy figyelemreméltó felszólalás, amelyet a napisajtó nem irt meg. Ismeretes, milyen régi panasza a magyar iparoságnak a szakoktatás kérdése. A szakoktatás nem történik anyanyelven és nem folyik magyarul a mestervizsga sem. Ez a kérdés már régen foglalkoztatja Csizsár Lajos marosvásárhelyi építész, aki az alakuló közgyűlésen a következő javaslatokat tette:

1. Vegye tervbe az Országos Magyar Iparos Egyesület magyar technikum felállít-

tását. A magyar iparosság új évjáratának szaktudása ugyanis hiányos, magyar nyelvű tudása is kívánivalót hagy maga után. A fiatal magyar iparosok egy része nem tudja jól anyanyelvét sem.

2. Járjon közben az Országos Magyar Iparos Egyesület a kormányzatnál annak az érdekében, hogy a mestervizsgákat magyar nyelvű részére magyar nyelven tartsák.

A két érdekes javaslatot az Országos Magyar Iparos Egyesület tanulmány tárgyává tette.

A február 15-ig meghosszabbított adóamnesztia feltételei

Röviden már megírta az Aradi Közlöny, hogy a pénzügyminisztérium február tizenötödikéig meghosszabbította az adóamnesztia igénybevételére meghatározott időpontot, amelynek január 31-én kellett volna lejárnia. Ezzel kapcsolatosan ismét megírjuk, hogy az adóamnesztiát azok vehetik igénybe, akik 1939. november 20-ig, tehát az adóamnesztiáról szóló törvény életbelépéséig valamilyen adóügyi kihágást követtek el. Az adóamnesztia kedvezményei a következők: Azok, akik február 15-ig bejelentik és kiegyenlítik az eddig eltagadott adóösszeget, 7 százalékos csökkentésben részesülnek, azonkívül, hogy mentesülnek a büntetés alól. Akik csak bejelentik eltagadott adójukat, de nem fizetik ki, csupán büntetés elengedésben részesülnek a hétszázalékos kedvezmény nélkül. Azok viszont, akik február 15-ig sem jelentik be eltagadott adójukat, ennek megállapítása esetén nemcsak a megfelelő törvényszakasz szigorú szerint büntetnek, de bírságuk 10 százalékkal emelkedik. A részvénytársaságok — de csakis a részvénytársaságok — március 31-ig jelenthetik be és egyenlíthetik ki kereskedelmi és ipari jövedelmük után eddig be nem fizetett adójukat, azal a feltétellel, hogy a december 31-vel lezárt mérlegben ennek szerepelnie kellett. Az a tény, hogy a mérlegben a múlt évi eltagadott jövedelmeket feltüntették, nem mentesíti a részvénytársaságokat attól, hogy 1940. március 31-ig be kell jelenteniük és ki kell fizetniük az eltagadott adóösszeget. Egyéb jövedelmeknél a részvénytársaságoknál is az adóamnesztia egyéb intézkedései irányadók.

5 vagon vágóhúst exportál Bécsbe hetenként a sofronyai exportvágóhid

Az aradmegyei Sofronya községben levő export-vágóhidon jelenleg szarvasmarhákát vágnak bécsi rendelések leszállítására. Egyelőre heti öt vagon vágóhúst szállítanak Bécsbe. Bár a kereslet jóval nagyobb, de a husszállításra alkalmas vagon hiánya miatt nagyobb mennyiségek küldése jelenleg lehetetlen.

Az élő sertés export is nehézségekbe ütközik, részben a vagonhiány, részben pedig a sertések árának emelkedése következtében. A sertéskivitel jelenleg főképpen Bécs felé irányul, de kisebb mennyiségeket a protektorátusok piacai is felvesznek.

= A nyugdíjpénztár tévedése miatt nem a nyugdíjas felelős. Popa Iosif nyugdíjas tanfelügyelő havi 7220 leies nyugdíjából a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya a központi nyugdíjpénztár utasítására levonásokat eszközölt azon a címen, hogy a nyugdíj megállapításánál tévedés történt. 1939. november végéig a levont összeg 21.997 leit tett ki. Popa volt tanfelügyelő akkor keresettel a törvénytöréshez fordult és kérte, hogy helyezze hatályon kívül a nyugdíjpénztár intézkedését és ítélje meg a levont összeg visszafizetését. A törvénytörés első tanácsa Stroescu tanácselnök elnökelete alatt most foglalkozott ezzel az ügyvel és kimondta, hogy a keresetnek helyt ad, a felperes nyújtott tanfelügyelőt felmenti a levonás alól és a központi nyugdíjpénztár a levont 21.997 lei visszafizetésére kötelezi. Az ítélet ellen a központi nyugdíjpénztár jogi képviselője felebezést jelentett be.

= Különleges magyarországi tranzit-engedélyek. Bucurestiből jelentik: A Romániából Németországba Magyarországon keresztül való áruszállítással kapcsolatban közlik, hogy Magyarország különleges tranzit-engedélyeket ad ki. Az engedélyeket a magyar kormány illetékes fórumaitól kell beszerezni. Ugyancsak itt közlik, hogy Jugoszlávián át irányított szállítás alkalmával nem szükséges a tranzit-engedély beszerzése.

= Tenyészállatvásárok Aradmegyében. Az aradmegyei állatorvosi szolgálatnál most készítik az Aradmegyében tartandó tenyészállatvásárok időrendi beosztását. A vásárok megtartására előreláthatólag márciusban kerül sor. Aradmegye részére mintegy 150—200 tenyészbika, 200 sertés és jelentős mennyiségű csődör szükséges. Az állatorvosi szolgálat közli az érdekeltekkel, hogy csakis azon állatok hivatottak fel a tenyészállatvásárokra, amelyek megfelelő származási igazolvánnyal rendelkeznek.

Szigoruan ellenörzik a nagykereskedők közszükségleti cikkek bejelentésére vonatkozó kötelezettségét

A központi üzérkedési bizottság az ország összes kereskedelmi és iparkamaráéhoz sürgös köriratot intézett, amelyben megállapítja, hogy számos nagykereskedő nem tett eleget a bejelentési kötelezettségeknek, hogy az elsőrendű szükségleti cikkek készletéről tájékoztassa a hatóságokat. Utolsó felszólításként elrendeli a központi hatóság a megfelelő bevallások megtételét, nehogy ezek elmulasztása miatt a legszigorubb büntetéseken részesüljenek a kereskedők.

A bevallási ívek a következő kérdéseket tartalmazzák: 1. Az áru megnevezése. 2. Súly (liter, méter, darab). 3. A megelőzően tett vallomás idejében felvett készletállomány. 4. A megelőző vallomás óta a jelen vallomás tételéig az üzletbe beérkezett áruk mennyisége. 5. A jelenlegi legpontosabb árukészlet. Ezen kívül fel kell tüntetni az átlagos nagybani eladási árat, a kicsinybeni eladási árat, amennyiben az üzlet kicsinyben is elad. A nagykereskedő vallomását a cég főnökének, vagy megüatalmazottjának személyesen kell kitöltenie és aláírnia, külön személyi felelősségére. A törvény értelmében mindenkinek vallomást kell tennie, aki akár nyersanyagokat, akár gyártott árukat ad el, még abban az esetben is, ha viszonteladó. Másszóval, a bizományi áruk kezelőinek és azoknak, akik konzignációban tartanak árut, sőt azoknak is, akik nem tartják az árut üzlethelyiségükben, épen az áruk különleges természeténél fogva. Mjutan oly kereskedők is tettek vallomást, akiknek nem kellett volna. A rendelet közli, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkek a Monitorul Oficialnak 1939. november huszonharmadikán megjelent 272. száma közli, a nemzetgazdasági minisztérium 88-461. számú rendelete értelmében.

Vallomást kell tenni mindazon árukról, amelyek az üzletben, raktárban található, amelyek vámolási eljárás alatt állanak és minden esetben meg kell jelölni, hogy hol található az áru. A kitöltött és aláírt vallomásokat ajánlott levélben kell a nemzetgazdasági minisztérium mellett működő központi ellenörző bizottsághoz beküldeni.

Az üzérkedést ellenörző bizottság közli, hogy a vallomásokat a legnagyobb szigorral, de ugyanakkor a legteljesebb pártatlansággal nézi át és épen ezért figyelmezteti a kereskedőket eme vallomás felkészületes teljesítésére.

Uj feltételeket állapítottak meg a nyilvános árlejtéseken való részvételre

Kolozsvár. A Monitorul Oficialban új törvény jelent meg, amely a helyi közigazgatási hatóságok: községek, városok és tartományok által kiírt árlejtéseken való részvétel új feltételeit állapítja meg.

Az új törvény széleskörű önkormányzatot biztosít ezen a téren a helyi közigazgatási hatóságok számára, amelyek elég tág keretek között saját műszaki szerveik útján állapítják meg az árlejtések tervezeteit. Amennyiben az első árlejtés eredménytelen marad, a városok és tartományok újabb árlejtés nélkül gondoskodhatnak a szükséglet fedezéséről, illetőleg a munkálat kiadásáról.

Abban az esetben, ha a kiadandó munkálat, vagy megrendelés különös szakismeretet, vagy megbízhatóságot igényel, a helyi közigazgatási hatóságok eltekinthetnek a nyilvános árlejtés megtartásától és szűkebbkörű árlejtésre meghívják az illető cégeket.

A közszállítókat és vállalkozókat két nyilvántartásba foglalják, amelyeket a kormány jóváhagyja s azután a Monitorul Oficialban is közzétesznek. A nagyobb összegű — 10 millió leien felüli — árlejtéseken csak az első osztályba sorozott cégek és vállalkozók vehetnek részt.

Felhatalmazza végül az új törvény a helyi közigazgatási hatóságokat, hogy meghatározott összegig minden árlejtési formáság nélkül, szabad kézből adják ki a megrendelést, illetőleg a munkálat elvégzésére szóló megbízást.

Gondoskodik a földmivvelésügyi minisztérium a kisgazdák vetőmag-ellátásáról

A földmivvelésügyi minisztérium legfontosabb napirendi kérdése a tavaszi vetésnek legmegfelelőbb feltételek mellett való lebonyolítása, a teljes bevetendő területen. Nagy súlyt helyeznek a vetésterület növelésére, különös tekintettel az élelmiszer, a textil, a takarmány-növényekre és az olajmagvakra. Ezeknek a céloknak érdekében megfelelő utasításokkal látják el a mezőgazdasági kamarákat és anyagi lehetőségeket is rendelkezésre bocsátottak a minél előnyösebb megvalósítás kerestülvételére. A vetőmagellátás zavartalanágát biztosítja a minisztérium és ugyanezzel a mezőgazdasági kamarák szintén mindent elkövetnek a szükségletek beszerzése és továbbítása végett. Ugy a minisztérium, mint a mezőgazdasági kamarák 20 százalékos kedvezményvel juttatják el a vetőmagokat a kisgazdákhöz, a különbözetest és a szállítási költségeket az állam viseli. A kisgazdák ezen kívül fejenként 50 kiló kendermagot, napraforgót és babot, azonkívül 500 kiló árpat, rozst, buzdát és burgonyát adnak. A kisgazdák kötelesek az egész megkapott mennyiséget bevetni. Annak érdekében, hogy minél több kisgazdát részesíthessenek ebben a nagy kedvezményben, a minisztérium felhatalmazta a kamarákat, hogy minden rendelkezésükre álló összeget erre a célra használjanak fel. Végül a minisztérium elrendelte, hogy a múlt évben a kamarák rendelkezésére bocsátott magvakat a tavalyi feltételekhez hasonlóan osszák ki az illetékeseknek.

A pékek nem kötelesek zárt csomagolásban kiszolgáltatni a kenyeret. Az egészségügyi minisztérium néhány héttel ezelőtt rendeletet adott ki, amely szerint kötelezte a pékeket, hogy a közönség által vásárolt kenyeret és süteményt zárt papírcsokkban szolgáltatassák ki. Minthogy ennek a rendeletnek végrehajtása a kenyér drágulásához vezethetett volna, a miniszter azt visszavonta. A pékek azonban kötelesek a kenyeret és péksüteményt — mint eddig — selyempapírosban adni a vevőnek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapítottat meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetéseket **előre** fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Kereskedelmi végzett, románul, magyarul, németül tudó nő pénztári, vagy irodai állást keres. Ajánlatokat „Március elsejére” jelígre a kiadóba. 603

Egy szerényigényű, középkorú uriaszony magános urhoz elmenne házvezetőnőnek, esetleg parochiára, vagy anyahelyettesnek. Cim a kiadóban. 592

23 éves kereskedősegéd, vas, fűszer és festékszakmában jártas, katonai szolgálat alól felmentve, február 15. esetleg március 1-re állást keres. Beszél: románul és magyarul. Cim: Kántor Stefan, Zam, jud. Hunedoara. 582

ALKALMAZÁST NYER

Ugyes, rendes, megbízható szobalányt felvesszünk. Cim a kiadóban.

Mindenest, vagy cselédet jó fizetéssel felvesszünk. Str. Cosbuc 44. 584

LAKÁS

Str. Horia 3-5 (volt Szántay-palotában) május 1-re kiadó egy háromszobás, elő- és fürdőszobás, modern lakás. Bővebbet a házfelügyelőnél. 606

Modern, háromszobás lakás, központifűtéssel kiadó, Bul. Carol 18. 613

Keresek tiszta, különbejáratu bútorozott szobát, fürdőszobával. Cimeket a kiadóba. 595

Kiadó majus 1-re

II. emeleti 3 szobás modern lakás, Str. Gheorgescu 11/a. PARK MELLETT.

Négyszobás, modern, erkélyes lakás kiadó. Str. Baritiu 35. 611

Kétszoba, konyhás lakást, lehetőleg fürdőszobával keresek kizárólag a belvárosban azonnalra, vagy legkésőbb május 1-re. Cimeket ármegejtéssel „Centrum” jelígre a kiadóba kérek.

Kiadó magános nőnek, vagy kisebb családnak, 1 szobás konyhás, eserőpkályhás, parkettás, földszinti száraz lakás, delső kiosettel, vízvezetékekkel és villanyal. Str. A. Gheorgescu 11/a. sz. alatt, a park mellett.

KÜLÖNFÉLÉK

Külvarosban

ház nagyforgalmu vegyesüzlettel, vendéglővel, nagy italforgalommal, lakással, bárkinek biztos egzisztenciát nyújt. 400 ezerért eladó. Egyedüli megbízott:

Haász

Ingatlanforgalmi Irodája Arad Str. Eminescu 20-22.

Telefon: 22-24.

ELLÁTÁS

Bármilyen beteg diétás kosztját vállalom. Cim a kiadóban. 571

VÉTEL-ELADÁS

Kövérdisznot, 120-ast, keresek megvételre. Cimeket a kiadóba.

ÜZLET

Modern üzlethelyiség kiadó. Timisoara. Bul. Carol 4., a Maria-szoborral szemben. 612

INGATLAN

HATSCHERK

INGATLANFORGALMI IRODA

Arad, Blv. Carol 46. (Lakás ugyanott)

TELEFON: 26-95.

Előnyös ajánlatai:

3 millió 500 ezer: Központban emeletes bérház, mind elő, fürdőszobás, parkettás, 14 lakás, 10% hozam — 2 millió 200 ezer: Főtéri átjáróház, több üzlet, nagy front, jó hozam. — 2 millió: Belvárosi emeletes sarokház. 4x2, 2x4, 2x3 sz. mind elő, fürdőszobás lakás, parkett, 2 kis lakás. — 1 millió 700 ezer: Bratianu-u.-hoz közel, emeletes bérház, 13 lakás. (részben fürdősz. parkett), nagy kert. — 1 millió 500 ezer: Ugyanott emeletes, 6 lakásos, fürdőszobákkal. — 1 millió 200 ezer: Főtérhez közel, emeletes, 13 bérlelnyenes, cca 10% jövedelem. — 1 millió: Dir. CFR-hez közel, bérház, 3 középnyagy lakás, fürdőszobákkal, 5x2, 3x1 szobas komplett lakás, nagy jöv. — 900 ezer: Ref. templomnál emeletes, 5 lakásos, nagy kert. — 800 ezer: Jancu-térnél emeletes, 2x3, 3x2 sz. komplett lakás. 700 ezer: Belvárosi sarokház, 4 üzlet, 5 lakás, fürdőszobák. — 600 ezer: Saguna-u.-ban 2x2, 4x1 sz. teljes lakás.

pince, 400 öl kert. — 550 ezer: II. ker. ben, részben új, átjáróház, 4 lakás, fürdősz. pince. — 520 ezer: Belvárosban, 2x3 sz. fürdősz. teljes lakás, parkett, kedv. fiz. felt., alkalmi árban. — 500 ezer: Rendőrséghez közel, emeletes, 2 lakásos. — 480 ezer: Katedral-térnél, üzletes sarokház, 2x2, 1x1 sz. lakás, fürdősz. — 440 ezer: V. Elisabet-mozinál, új üzletes sarokház, 2x2, 2x1 sz. lakások, pince, vízvez. — 400 ezer: Semináriumnál magasföldsztes sarokház, 3x2, 6x1 sz. komplett lakás. 46 ezer jöv. — 390 ezer: Ugyanott sarokház, 1x3, 1x2, 5x1 sz. komplett lakás, fürdősz., jó jöv. — 360 ezer: Perneavai alapincézett, 8 lakásos, jó jöv. — 330 ezer: Central-moziboz közel, új 3 sz. elő, fürdősz., külön kis lakás. — 300 ezer: Saguna-nál, alapincézett, sarokbérház, 2x2, 2x1 sz. teljes lakás, ketős telek, nagy kert, pince. — 280 ezer: Szimbához közel, 1x2, 3x1 sz. komplett lakás, beköthető vízvezeték, 24 ezer jöv. — 230 ezer: Vasutnál, 6 lakásos sarokház, jó jöv. — 180 ezer: Perneavai, 5 lakás, 330 öl kert. — 130 ezer: Belváros mellett új kétszobás, 170 öl kert. — Külcsön betáblázásra.

A Földes-palota közelében

legszebb nri magánház, négyszobás, összkomfortos lakással, fűthető, nagy hallal, teljes alapincézés, kert, 875 ezer leért eladó. — Piachoz egész közel emeletes, masszív ház, 4 lakás, részben parketta fürdőszoba, üzlethelyiségekkel, leszállított árban 800 ezer lei. — Belváros értékes utcájában jó ház, részben új épület, 2x3 szobás, összkomfortos lakással, 650 ezer, átvethető nagyobb bankkölcsönnel.

Egyedüli megbízott:

HAÁSZ

Ingatlanforgalmi Irodája, Arad, Eminescu uoca 20-22. Alapítva: 1918.

Telefon 22-24.

Legújabb jelentéseink:

Cáfolja a norvég sajtó az amerikai repülőgépszállítmány finnországi megérkezésének hírét

Oslóból jelentik: Az egyik tekintélyes norvég lap cáfolja az angol rádióknak azt a hírét, amely szerint az egyik amerikai hajón 200 repülőgép érkezett volna Bergen kikötőjébe, finnországi rendeltetéssel. (Rador.)

Leköti Németország Jugoszlávia egész réztermelését..?

Felmondja a jugoszláv kormány az állami rézbányák eddigi koncesszióját

Belgrád. Az itteni elterjedt hírek szerint Jugoszlávia rövidesen felmondja a franciáknak a bori-i rézbányák felett élvezett koncessziót. Ezt az óriási feltűnést keltő hírt még hivatalosan nem erősítették meg. Mint ismeretes Klodjus dr., német gazdasági megbízott és meghatalmazott miniszter római útja előtt kiszállt Belgrádban, ahol egy órán át tanácskozott Cinczár-Markovics jugoszláv külügyminiszterrel. A beavatottak azt hiszik, hogy ez alkalommal a jugoszláviai réztermelés Németország részére leendő megszerzéséről volt szó.

Félszáz kilométeres frontszakaszon szorították vissza a finnek az oroszokat

Kegyvesztett lett Vorosilov — Katonai lázadás híre érkezett Leningrádból

Osló. (Rador.) Hír szerint az északi szovjetsapatok a jégihaderő támogatásával megkísérelték, hogy északról dél felé hatoljanak előre finn területen, a szovjettámadás azonban nem járt eredménnyel.

Vorosilov a finn frontra utazott

Moszkva. Vorosilov tábornok, hadügyi népbiztos befejezte szemléjét a finnek ellen harcoló orosz csapatok fölött. Elutazása előtt hadi parancsot adott ki az orosz katonákhoz. Köszönetet mondott hátróságukért és hősiességükért, majd így folytatta:

— Biztos vagyok abban, hogy a szovjet hadsereg mindaddig győzelmes lesz minden ellenséggel szemben, amíg Stalin elvtárs áll a hadsereg élén. Tűjtek füge a finn nép sorsa. A feladatotok, hogy megszabadítsátok a finn népet a középkori barbarizmustól.

Katonai lázadás robbant ki Leningrádban?

Rómából jelentik: Az olasz fővárosba érkezett hírek számolnak be, hogy Vorosilov marsall, az orosz haderő főparancsnoka kegyvesztett lett. Az Olaszországba érkezett moszkvai híradások szerint Vorosilov tábornagyt Stalin kifejezett utasítása alapján leváltották a finnországi kudarcok miatt. A kegyvesztett tábornagv utódjául Blücher tábornokot, a kelet-oroszországi szovjet haderő parancsnokát nevezték ki.

Amerika kötelessége lesz talpraállítani Európát a háboru után

Newyorkból jelentik: Berle, az amerikai államminisztérium egyik magasrangú tisztviselője New-Havenben előadást tartott a Yale egyetem hallgatói előtt. Többek között kijelentette, hogy a háboru befejezése után az Egyesült-Államoknak kötelessége Európa segítségére sietni és ezt a világrészt gazdaságilag talpraállítani. (Rador.)

Japán nem kíván beavatkozni az európai konfliktusba!

Továbbra is megőrzi azonban kommunista-ellenes magatartását

Tokióból jelentik: A japán miniszterelnök csütörtökön beszédet mondott a japán felsőházban és ismertette Japán politikai irányvonal vezetését. A japán kormányelnök többek között kijelentette, hogy a japán kormány el van szánva arra, hogy minél hamarabb felszámolja a kínai kérdést és befejezze a Kína ellen folytatott háborút. Az általános világpolitikai helyzettel foglalkozva a japán miniszterelnök ráért az Európában folyó háborúra és kijelentette, hogy Japán nem kíván belekeveredni ebbe a háborúba. Beszéde végén Japán miniszterelnöke hangsúlyozta, hogy kormánya rendezni kívánja a különböző államokkal lévő ellentéteit, de ezeknek elintézése alkalmával tekintettel kell lenniük saját szempontjaira. A japán lapok részletesen foglalkoznak Arita

japán külügyminiszter tegnapi beszédével, amelyben többek között azt hangsúlyozta, hogy Japán külpolitikái vonalvezetése továbbra is az antikommunista elven alapszik. Arita külügyminiszter ki-jelentette, hogy Japán, Olaszország és Németország viszonya a kommunistaellenes egyezmény alapján vált szívélyesé és Japán továbbra is barát viszonyt óhajt fenntartani a kommunistaellenes elvet valójá hatalmakkal.

XII. Pius rádióbeszéde

Rómából jelentik: XII. Pius pápa az eucharisztikus világkongresszus előkészítése alkalmával angolnyelvű beszédet mondott a vatikánvárosi rádióban. Összefoglalva a Pápa beszédében megemlékezett arról, hogy az újzeelandi lakosság katolikus, maga csak 100 éves és az első század végén, az új század elején hívta fel a hívőket Krisztus tanainak féltékeny megőrzésére. Óvta az országot a háború borzalmaitól s végül postói áldását küldte.

Kémeket fogtak Hollandiában

Védelmivonal-tervek a munkás-csomagbau

Amszterdamból jelentik: A holland rendőrség őrizetbe vett két munkást, akiket kémkedéssel gyanúsítanak. Az egyik munkás hosszabb ideig Németországban dolgozott. Bőrdíjében megtalálták a holland védelmi vonalak építési terveit. A kémkedéssel gyanúsítottakat letartóztatták. Neveiket a vizsgálat érdekében nem közlik a nyilvánossággal.

Felhívás a műszaki tisztikarba való időleges katonai belépésre

Bucurestiből jelentik: A hadfelszerelési minisztérium közleményt bocsátott ki, amelyben közlik, hogy a katonai műszaki tisztikarba való időleges tényleges szolgálatra felvesz bármely fegyvernemhez tartozó tartalékos hadnagyi és főhadnagyi rangban levő elektro- és bányamérnöki diplomával, valamint mennyiség-tani és fizika-kémiai doktorátussal rendelkező tartalékosokat. Az időleges tényleges szolgálatra történő behívásokat az érdekelteknek kérelmezniük kell és azok 1940. április 1-én vonulnak be.

Olasz katonákat temetett el a hólavina

Milánóból jelentik: Egy olasz hegyvidéki szakaszt hólavina temetett el. A katonák egy része megmenekült, míg négyen a hó alatt meghaltak.

Német kémeket ítelt halálra a nancy-i hadbíróság

Nancyból jelentik: A katonai törvényszék Friedrich Helmut és báró Heurich Franz német állampolgárokat kémkedés miatt halálra ítélte. A báró feleségét bünrészesség címén ötszötendei kényszermunkával sújtották. (Rador.)

LAPZÁRTA:

PÁRIS. Az Egyesült-Államok párisi nagykövetség jelentéstétel végett Washingtonba rendelték. Hull már megteheti előkészületeit az utazásra.

WASHINGTON. A washingtoni szovjetorszag nagykövetség csütörtökön félórás kihallgatáson jelent meg Hull külügyi államtitkárnal.

ANTIWERPEN. Az egyik antwerpeni halógyárban egy hangár összedőlt. A romok két munkást megölték, többet megsebesítettek.

TOKIO. A Domei távirati iroda jelentése szerint a japán kormány hat éves tervet dolgozott ki és ennek keretében 11 milliárd yent vett fel részben a szárazföldi hadsereg részben pedig a tengerészeti céljaira.

BRÜSSZEL. A vezérkar főnök lemondásával kapcsolatban a parlament ülésén felszólalás hangzott el, amelyben azt kérdezték, hogy a vezérkar főnök lemondásánál közrejátszottak a politikai okok. A kormányelnök közölte, hogy a lemondással kapcsolatban sem politikai, sem harcászati okok nem látszólag közre.

BERLIN. A német fővárosba érkező jelentések szerint a Vita nevű 1250 tonnás dán gőzös, amely tegnap este annakba ütközött, csütörtökön elsüllyedt. A jelentések szerint a hajó 22 főnyi legénysége közül 15 eltűnt. Ezek között van a hajó kapitánya is. Ugyancsak elsüllyedt az Elt nevű görög gőzös is, amely szintén aknára futott. A hajó 1100 tonnás tartalma volt.